

TOLDÁSOK ÉS JAVÍTÁSOK.

aj kicsiny.

aj vaš, aj voš kis város, falu. *aj važing, vožing* falusi. *lungna aj vožing volipsa un vožing volipsa kiŋža mustim* nyáron a' falusi élet a' városi életnél kedvesebb.

ajilta lassan; *ajilta longa* lassan, halkan menj bé.

aj-šik kicsinyke; *a i pa aj-šika* de még egy kevésbé.

ajli kicsike, *ajlaš* kicsinyes, *ajlaš hanžipsa* kis betű; — *ajlat* kicsinység.

ajkol hír, szó, *jeming ajkol-jastipsa* evangeliom, így is: *torim jastipsa nebek*, vagy: *Jisus Hristos mü ohtija johtipsajel i verim verlal i arsir lu unltipsa mim oling pela hanžim jeming nebek* Jézus Krisztusnak a' földre jövele és cselekedetei és sokféle adott tanítása felől írott szent könyv. Ezt várná az ember: *arsir unltipsajel pela* stb.

altak-la = *olimla* álom nélkül.

al-ta hordani, emelni; *altel* teher, *niping altel* esomó.

al-ta mutatni, ígérni; *alipsa* mutató, ígérés.

alomisl áldás, bőség (благодать, изобилie).

allojimd-ta ebben: *tup allojimdta* elámitani, *tup allojimtipsa* elámitás.

al ingyen, talán: köz, közönséges; ebből való: *al-ti* ingyen. *allikidim* (?) csekélység, *allikidimet tinimot* csekélységet ámuló.

an edény, *anže* és *anšik* edényke; — *juging an-sunet* fa edények.

an nem. *an ull* nincsen, *hodı an ull si* a' mint az nincsen; *an usman* nem tudva, *antidot* (*an-tita-ot*) semmire kellő = *sum ho*.

ankes és *ankaš* borsó, *ankažing* borsós.

ankirma-ta nézni, *ankirmüji*-ta (nem: *ankirmijil*-ta) nézegetni. *Iu van kutna ma ohtija ankirmüjil* ő gyakran (rövid közben) reám tekintget.

angild-ta, *ongild*-ta kezdeni, megkezdeni.

angin, *angen* íny, áll; *ubülla angin* szöretlen áll.

C. *angen*. V. *egn*, *én*.

ašnal közel. *jogan mung hoža ašnal ull* egy folyó mi hozzánk közel van. *ašnal nemmoltji jogan antom* közel nincsen folyó.

ar sok. *ar leta ho, ne sokat* evő ember, nő, falánk; *ar telnaot* közönséges (sok télen, éven való).

ar-ur sok mód; *ar-urp*, *ar-urbot* sokféle.

arot bő.

arla-ta soknak lenni, *arlatot* bőség.

arngalim és *arhalim* *siški* pacsirta.

arten, *artn*, *artni* adósság. *ma artni kadlta jangsem* én adósságot szedni, behajtani, mentem.

artala-ta kísérteni, próbálni; *artalim* próbált; *artalipsa* kísértés, próba; *artalipsala* kísértés nélkül való, *artalipsalot* = *ošla* nem gondoló, meggondolás nélküli.

at hogy. *torim nungen at mal* isten adjon neked. *attiba* = *at-čtobi* hogy.

atip l. *etip*, (*ed*-ta) nedv; *atipla jug* nedvetlen, száraz fa.

adim rossz; *adim jazing* rossz szó, gáncs; *adima verta* elrontani, gáncsolni.

admašik rosszacska.

abi, **abiji** hejhuj!

abir mód, mesterfogás, ürügy.

avi-ta szagos lenni; *puzinga avitot* füstös büzi.

amird-ta meríteni stb. *amerma*-ta u. a. *amirmaša*-ta merülni.

ambar (or. tör.) hambár.

ehta-ta függni stb.

egitma-ta függni kezdeni. *egitman lotta* függve állani, lebegni.

el el, *elna* messzi. *elna olakun nila* messziről hajó látszik.

ella-ta, *elli*-ta támadni, emelkedni. *noh ellata* = *noh purlata* fölrepülni; *noh ellis met sijis* fölreppent mint sas. *ellim* magos, emelkedett.

enim-ta nőni. *ma lu pilna (panna) jega enimsem én ő véle együtt felnöttem.*

enmipsa tal növés szaka. *hanneho nel enmipsa tall: aj navirem, enimta navirem, kutip art ho i šenklim ho* az ember négy növés-szaka: kis gyermek, növekvő gyermek, közép nagyságu ember és felnőtt, nagy, ember.

enkir-ta káromlani, morogni, *enkrjita* u. a. morogni, *enkris-ta* morogni. *piris imet, kuš šitaka, a enkrislet* öreg asszonyok, bár csendesen, de morognak.

engä-ta nyeríteni, *engipsa* nyerítés, *lovä engipsa* lónyerítés.

esl-ta, esliä-ta bocsátgatni, *esliäpsa* bocsátgatás, *esliäpta-ta* bocsátani.

esim és *ezim* melly, csücs, *esim hir tögy, telang ezim hir taj-dot* tögyes rén; *puris ezim hir* disznó tögy.

ed-ta,

etas előtermett, előtűnt.

etma-ta, etmipsa kimenyülés, kimenés, *etmalta-ta* kimenetni, kimenyülni;

edmiptijilta-ta haladni, boldogúlni.

edlsi-ta jelenkezni, nyilvánúlni = *kabasiji-ta*.

edlta-ta kivezetni stb. *jilba edlata* kimutatni, kitalálni.

edir, edring derüs.

ebil, epling vëna édes bor.

eplema-ta ízlelni = *lavema-ta*.

evi, eviji-ta hinni, bízni, *evijipsa* hit; *i torim i i evijipsa* egy isten és egy hit.

eviä-ta-ta hitetni, bízni = *kadliäpta-ta*.

eviltapta-ta bízni, biztatni = *kadliäpta-ta*.

evid-ta vágni = *sugodta, sevirta*; *tur evidta* torkot metszeni, ölni, vágni.

evidla-ta vagdalni, *evitlim* vagdalt.

i, it egy. *i samna* egy akarral, *i lilbot* egy lelkü, *i nomipsa* egy gondolkodásu.

iki férj, *ikip* férjü, *kad ikip imi* két férjü nő.

igüd-ta, igüdta nőret akasztó fa. *tam ho igüdta nőret elta sohne-mas* ez ember az akasztóruul leszakadt.

ila est, *ila levipsa* uzsonálás; *ilam-ta* esteledni, késni, *ilamd-ta* késleltetni, késni, *ilamrim* elkésett, elmaradt.

in most, *inot* mostani.

inziša-ta kérdezni, *inziša ezalt jivot i ultë mantot* kérdezd a' szembejövőt és általmenőt.

ink víz, *ink-voj* hód, *ink-voj soh mil* hódbőr sapka.

is-ta, *isid-ta* örteni, szitálni, és vetni; *izim semet* liszt szemet, és *vetö mag*.

is árnyék.

is-kor, *is-hor* árnyék-kép, árnyék, kísértet.

V. *is* árnyék. *is pati* árnyék esik, árnyék van; *katem isä tot nangi* kezem árnyéka ott látszik.

iski hideg, *iskija jita* hidegedni; *isking* hideges.

iskamd-ta, *iskamta-ta* hidegedni, hidegíteni.

isma-ta kérdeni, *ismapsa* kérdés.

ismži-ta stb.

iřtanet (or.) nadrág, l. *kař*.

izi = *i-zi*.

izagat mind, *izagatëng* mindenés.

iřik-ta dicsérni, hálálni.

iřkipsa, *iřiksa* dicséret, hála.

iřkařta dicselkedni = *orgařta*.

iřni *vis* = *iřnus* ablak. *tam lolimta ho iřnusna longys a' zsi-vány* az ablakon ment bé.

ir szél, oldal stb. *irna hojtot, oltot* heverő (oldalán fekvő, háló.)

irëng a' minck szélei vannak, *iringa verta* szélcssé, lapossá tenni.

it, *i* egy; *it ur* egy mód, *it ur-sij* egy módu, féle hang, *it ur-sijna* hármoniásan.

ipsal-ta helycsnek lenni.

an-ipsalta nem helyes = *sum*; *anipsalta* (= *sum*) *jazinget* haszontalan beszédek.

ibi füles bagoly = *pubi voj*.

imi nő, asszony, *imi-tor* női törvény, nőics, annyi mint *imeng*.

imila nőtelen, *imilot* nőtelen, özvegy ember.

oj boldogság. *oj lidta* boldogságot kívánni. *ojang* boldog, szerencsés.

ojanget hoža pa tazënget hoža ar logset; *nužangot hoža, hun it*

ull, ar logset kiiža noh ull boldogoknak és gazdagoknak sok a' barátjok; szegénynek, ha egy van, az sok barátnál feljebb való.

og fej. *og lon* fej húrja, fejszének foka, *og lu* agy, koponya. *nebek-oh vog* papír-fej pénz = papírpénz (talán inkább *vog-oh nebek* pénz fejében papír?)

olakun (or.) hajó. *elna olakun nila* messzirül hajó látszik.

olin (?) *vit olin ho* víz parti ember.

olip festék, *piti olip* fekete, *kaleng olip* veres festék, szín, festék. *olipna verta* béfesteni, V. *olp, o'lep, alep* festék.

oling, *aling* első, *oling verta ho* kezdő.

ongild-ta, angild-ta kezdeni.

ongiltimot kezdet, *ongiltipsa* kezdés.

ongiltiji-ta kezdeni.

ongti kópja, l. *auti*.

os kerítés, város, l. *voš*.

osna verta, osna mugoldta keríteni, *osna verim* = *pužasna verim* békerített; *os ježiptata* kerítést készíteni; *voj-hol os* vadak kerítése.

os-halt? *oshalt ho* tréfáló, bohóc = *nah kaš verta hojat* nevetést csináló.

ozim vankos. C. *asem*. V. *osem*.

oš ész, *ošla, ožla* csztelen, *ožing* eszes.

oš, *ož* juh, *oš požoh* bárány.

ožing? *ožing liling* adakozó.

ožlil ajándék = *mojlipsa ožlil torin elta mijisal* ajándék istentül adatik.

oriji-ta morogni mint kutya, *orijipsa* morgás.

orid-ta, *oritita* szakítani.

volla oritita, manžilata egészen elszagatni.

orjas, *orkas*; *orjašta, orkašta, orgašta* = *iškašta* dicsekedni.

ort szolga; — *ording*; *ortla* ki nem szolgál, felsőség nélküli.

ordning l: *artn*, adós.

ordningem, en, el adósom, od, a, és szolgálom.

ot, *ut* vagyon, adó.

otang, odang, utang, udang gazdag.

otšam ostoba stb. *otšama vers* ostobául tett; *otšamot* ostoba, *otšamning* ostobás. *lu hoža hunstielna otšamning potret* neki mindég

ostoba beszédei vannak. — Talán némi kapcsolat volna az *otsam* és *ostoba* között?

oví folyó, *oving* stb. *Leu (Levi) jogan oving a'* Szozsva folyó sebes.

ovijipsa folyás.

ovima-ta és *ovimd-ta* dagadni (nem csak vízről), *ma hoža kur lap ovímtas* nekem lábam megdagadt.

omís-ta ülni stb.

omsalta-ta kirakni, kiültetni.

omsaltípsa kiültetés.

u-ta kiáltani, *úta pídtu* kiáltani kezdeni, elkiáltani magát.

uort, *urt* fejedelem, úr.

uksím undok; *uksím krekét pílna kalipsa veingá ull tikéng jah pílna kalipsa kíńza* az undok bűnökkel való csata nehezebb, mint a' haragos ellenséges néppel való csata.

uksimla-ta undorodni.

ugol híg = *vas*; *uglotíje* vékonyka.

ul nagy.

ul-tahti lobís törülő.

ul-ta lenni stb.

ulím dolog = *volam*.

ulpsa és *ulípsa* lét.

ulla-ta gyakran lenni, lakni. — *senk vína jahzípsa elta numbi adím ullal* a' nagy borivástul igen rossz szokott lenni. *ullata kaži, hun hávirem hoža penket edlet* szokott betegség, midőn a' gyermeknek fogai jönnek. — *inkna ullatot* vízben lakó.

ulam ebben: *velpas ulamna ležadta* felfegyverezni. *kírta ulam* hám, lószerszám, rénszerszám.

ulím álom, *ulmíji-ta* álmodni, *ma tami ulmiman vantsem* én azt álmodva, álomban, láttam.

ulta-ta altatni.

uln ón, de *lolpi* ólom.

un nagy; *un lovat* nagyság; *un us* nagy bőjt.

unang nagy, csudás, *unangot* u. a.

und vad, erdő, *und víli* vad rén; *unda longta* erdőbe bémenni

undír has, *undír voj* giliszta, *kažanga ulta undír vojjet elta* beteg lenni giliszta miatt.

us-ta halat fogni, *uzom* vészhaló. V. ö. *voš-ta* halat fogni *vošta pol* halfogó geréb.

Vog. *uos-ingve* hálót vetni, *uosem* háló, vészhaló.

uš-ta = *voš-ta* veszni, *ušta-ta* vesztetni, veszíteni, *hol uštata* elvesztíteni = *hol voštata* = *tapta*.

uči-ta akarni. *met izi lela halta učimot* mintegy éhen halni akaró.

uš szél, határ, *ušla* határtalan. *torim numbi verel ušta* istennek nagysága, nagyvolta, határtalan.

uš-ta, *vuš-ta* gyűlni *uzipta-ta* gyűjtani.

uš ismeret?

uš-ta, *vuš-ta* ismerni stb. *ušta-ta* ismertetni. *uzan-ta* elötűnni, *uzantiji-ta* nyilvánúlni.

ur vonal, ár-ok?

uram töltés, *mû uram* földvár, *mû uramna mugoltim vaš* földtöltéssel kerített város.

ur hegy, domb; *sungtîng ur* nyires domb, hegy; *hul jugîng ur* fenyűfás dombliget.

ur és *ura* erő; *urek* tehetség, erő; *pungla anmantot urek* félre nem menő tehetség, *nîng manem ureka vohlen* te engem erősen kérsz.

ur-ta őrizni, tartani. *urp*, *urup* ör, őrző, női szemérem kötője. *sem urp*, *sem urbot* szemöldök; l. *sem hulum*, *-hulmît*. *urîli-ta* tartogatni, *jimas urîlita* jól összetartani.

urt leánykérő, *urti-ta* kérni, hősleni; *urtîlîji-ta* leány után járni. *ar evi urtijîlsem*, *a tam evi an šitsem* sok leány után jártam, de azt a' lányt nem mertem (kérni).

ut adó, vagyon, *ut akûlta* adószedő; *ut sogoptata* adót fizetni. *utîng* adófizető, gazdag.

uvi-ta üvöltteni stb. *bôgni*, *ošni idi uvîdta pîts* mint medve kezdett bögni.

ub ipa és sógor.

um-ta meríteni, *umÿpsa* merítés, *kim umÿpsa* kimerítés. *umîli-ta* és *umîlti-ta* merítgetni, *umîltîpsa* merítgetés.

kai-ta és *kajî-ta* banni.

kaidta pop gyóntató pap. *tami hûnpelna manem kajidta pup* (sic!) ez régóta gyóntató papom.

kalas (or.) kalács, *kerdîm k.*, *sevîm k.* fonott kalács.

kaltma-ta csillámlani. *novi turum kaltmas* világos ég (világosság) csillámlott fel.

kanšt-ta és *kaštu* keresni, *noh k.* felkeresni.

kanžas ta keresni.

kaš nadrág, vagy *ištanet* (or.)

kaš akarat, kedv, mulatság = *jontipsa* játszás.

kaš sagat kedv szerint, szabad.

kažasa-ta és *kažas-ta* beléegyezni. *ma an kažaslem* nem egyeznek belé.

kaži betegség, fájdalom.

kažid-ta fájni, beteg lenni; *kažitodet* 'rojta hot kórház.

kaženg és *kažang* beteg. *kažangu ulta* beteg lenni, betegedni; *kažanga pađdta* beteggő tenni.

J e g y z e t. *kaženg* örvendő, kedves, *kaženg* beteg, teljesen egyhangú.

kaš-ta tudni, emlékezni. *pozalimodet lilet kasta lant jemng hotna a'* holtak lelkeire emlékező étel az egyházban = halotti mise.

kašta-ta tudatni, emliteni. *al kasta ning tormen nem takila* ne említsd meg te istened nevét hijába.

kašmili-ta emlékezni, *kašmilipsa* emlékezés.

kar kéreg stb. *još kar* újjasnak perémje, kéz perémje.

karaul (or.) őrzés, *karaul-ta* őrzeni.

karis magas, *karis lovat* magas növés, magasság; *karsat* magasság, *karsatng* magas.

karra, *katra* ócska; *karrot*, *katrot* ócska; *karraja*, *katraja jita* ócskává lenni. *karrajita-ta* koptatni, elhasználni.

kart, *kard*, *kardī* vas; *luel kardina ponsa* ő vasba tétetett. — *ungil kart* zabola; *kartng*, *kardng* vasas, *ungil kartng* zabolás.

kad két stb. *kat pelak* két fél, *katpelak kaš ver* kölesönös kedvezés.

kadpa, *katpa* két fél, *katpang* és *kadpaing* kettős, iker. *lu katpang* 'navirem tajs neki iker gyermeke lett.

kadis ebben: *kadis mojlipata* viszont ajándékozni.

kadkačiv pinyőke.

kadl-ta tartani stb. *kadlipsa* tartás, *jogos kadlipsa* visszatartás.

kadlsa-ta tartózkodni.

kapust (or.) káposzta, *kapustng voj* hernyó.

kabad-*ta* vádolni stb.

kabasa-*ta* jelenkezni, *kabasipsa* jelenkezés, hirdetés.

kabasiji-*ta* = *edlsi*-*ta* nyilvánulni, mutatkozni.

kavir-*ta* főlni. *levimot hon libina* vagy *undirna kaviril* az étel a' gyomorban vagy hasban föl, emésztődik. — *kavirta ma* fővő föld, mész = *novi nu*.

kavirim forró stb.

kavirta-*ta* főzni, *kavirtipsa* főzés; *kavirtip levimot* főzve ételt, *levimot kavirtip* étel főző.

kavirtiji-*ta* főzőgetni. *ma už ar puš kavirtijisem, a neng holna než i puš an kavirtsen* én már sokszor főztem, de te soha egyszer sem főztél.

kavdari görbe út, úteza, kerület, *kavdaret* kerületek.

kam ebben: *lel-kam* lapos, *lés-kam*.

kam = *kim*, ki, kü (kive, kün).

kamün kin; *kamün novija jis* kün világossá lett.

kel, *kol* szó. C. *ket*, *kot*, *koll*.

kel, *kol* kötél. zsinog stb.

kardi kel láncz (vas kötél), *nir jondta kel* eszima varró szineg, czérna, dratva.

kenas kád, *paling kenas* füles dézsa, kád.

keš-*ta* (= *kaš*-*ta*?) vizsgálni, kitudni.

keži kés stb. *tuš lordta keži* beretva.

keri-*ta* = *kor*-*ta* csni.

kerita kaži epilepsis, nehéz nyavalya, *šaš ohtina kerita* hátra csni.

kerid-*ta* hullani. *uptet keridlalet* a' hajszálak hullanak.

ketim-*ta* sérteni, *ketmipsa* sértés. *lu an verits ketmipsajet* ő nem türt sértéseket.

ketmild-*ta* háborítani, mozdítani = *rogald*-*ta*.

kem, *si-kem* annyi stb. *moltikem* valamennyi. *moltikem senktu* valamennyire verni.

kín, *kiin* inggomb; *kín jerdta* begombolni. V. *kén*, *kin* zsinog, melly gomb gyanánt van.

kińs (nem köz, hanem) nál, hoz, tehát 2, 6. *oging vožet kińza* fő városoknál.

kir-*ta* befogni, *kirtu ulam* befogó szerszám, hám.

kol, *kel* szó, *rogop kol* hazudság, rágalom. C. *kot*, *koll*, *ket*.

kol fenyű, *kul, hul. C. koll, hull.*

kol, *kol* kötél. *kol sevita* master kötélszövő mester, kötélverő.

koš, *hoš* hoz; *na košem* én hozzám. — *kožing* nála levő, mellette való.

kuj-ta büvölni, gyógyítani.

kujta ho gyógyító, büvölő.

kujipsa büvölés, gyógyítás.

kujer ebben: *ozim kujer* vánkös.

kuli és *kula* vastag, *kul honbi* vastag hasú; *kulot* vastag; *kulšik* vastagoeska.

kulajji-ta (or.) sétálni, *kulajita taga* sétáló hely.

kul'taga folyóköze = *lavī, ves.*

kunša? horog, *vaj-hal šugadta kunša* vadat fojtó horog, tör.

V. *kunsep* tör, horog.

kunš köröm, *kunštel* öszmarok.

kunžip fésű, *kardž kunžibet* vas fésűk, gereblyék.

kunžema-ta körmölni, *noh kunžematu* megfogni.

kuš-ta füttyülni, *kuzšpsa* füttyülés = *šugta, šugšpsa.*

kuškur és *kušjar*, sőt *kušar* csikos evet.

kuš (or.) akár, bár stb. *kuš hun* akármikor, mindég.

kuš-kas ho, . . . ne.

kuš-ke akár, ha, habár, *kuške ning manem i voh pelak ohtija lužitsen* habár te nekem egy fél pénzért szolgáltál.

kuš, *kunš* köröm.

kuš-ta körmölni, gereblyézni, fésülni. *kušta juh* gereblye.

kušar csikos evet = *kuškur, kušjar.*

kur láb.

kur ilbi láb alatti, pokol.

kur ilbiot, kur ilbeng pokoli, föld alatti.

kurim lépés, pillanat, *i kurimna* egy lépésben, pillanatban.

kuri-ta, *kurižita* = *keri-ta, korita* esni; *kurižim, korijim*, *pitim jugi pajet untna* hullott, esett fa rakások az erdőben = om-lás fa.

kurt, *kort, kart* ház, falu.

kurtna voltot falun lakó.

kut köz, stb.

kutiš közép, *kudob* is, p. o. *Leu kudob ar a'* Szoszva közepéről való ének, vagy *a'* Szoszva középső éneke. *joudta kutiba* közzé vetni.

kutpel (*kutpem*, *kutipem*, *kutpen*, *kutipen*) közepe. *rep kutpel moža nila a'* hegy közepéig látszik. *kutpel moža kalmatot, nidot* közepéig kilátszó.

kut (or.?) harag. *kut verta* haragot okozni,

kuting haragos, *kutíngot* u. a.

kutas harag, *kutazing* haragos.

kutas-ta veszekedni. V. ö. orosz: *kutit* lármázní, viszálnodni, *kutílnij* veszekedős.

kud = *sazi ho* nagy atya.

kutird-ta szúrni = *peld-ta*.

kutsa-ta és *kutša-ta* részegedni.

kumiška üveg, *veš vanta k.* tükör.

Λ' *h* (ch) *a'* mondat és szók közepin néha *g*-vé válik.

gud = *hot ház*, *untjita god* iskola.

gon, *hon* gyomor, has.

gorod, *gord* (or.) város.

gurbí = *hurbi* színü, alaku.

hal-ta halni, *halim*, *halm* holt; *hala* halott, *halajet* halottak.

halipsa halás, halál, *halipsaing* halálos.

halipta-ta ölni, *leli h.* éhen veszteni.

hal-ta, *hol-ta* hálóval fogni, *halep*, *halp* háló.

halat és *kalat* (or.) háló ruha = *rus sah*. Tehát nincsen viszony közte és *a'* *Vogul kol*, *kuj* szó között.

halevi (tengeri) csér madár, csinált szóval: sirály.

han-ta valamihez érni, ragadni; *hanim* ragadt; — *hanalti-ta* érinteni.

han-ta hunyorítani, *hanata-ta* hunyorítani.

hani titkos stb.

hanad-ta, *hanata-ta* titkolni.

hanatili-ta rejtegetni, *hanatilipsa* rejtegetés.

hanzari csavart? *hanzareng* u. a.

hanzarenga *verta* csavarttá tenni.

hašap, *hažep*, *hožap* előfüggő.

har mező, tér stb. *har taga* tundra, fátlan gyepes térség.

karting *har* udvar.

harsa-ta ropogni, harsogni, *harsalipsa* harsogás, ropogás.

harsald-ta ropogtatni. *lu penkna harsaldta pits met jevir* ő a foggal ropogtatni kezdte mint farkas.

hadl, *hadil* nap. *anta jatna anta hadlna šitak volpas antom*
se éjjel se nappal nincs békeség.

hadla-ta nappalodni.

hadlëpta-ta nappá tenni.

hadlungdi, *hadlungda* mindennap. *kažingä ulta hadlungda*
vígán lenni minden nap.

hadl-ta, *kadl-ta* húzni; *kim hadlta* kihúzni; *tam loras kim*
hadlta a' szekrényt kihúzni.

hadlta-ta akadályozni, reteszelni, *lap hadltata* béreteszelni.

hadlëta-ta zárogatni. V. ö. *kadl-ta*.

had-ta csapni, *hadna-ta* (*hadnal* 5, 39.) talán nyomtatási
hiba, *hatsa-ta* vagy *hatëa-ta* helyett; -- *tut hatsata* tüzet esaholni.
hatüli-ta csapdosni, vágni.

havirma-ta = *kavirma-ta* felforni.

hï-ta, *haj-ta* hagyni.

hïs maradék, hamú.

hïñ himlő, *vizëng hïñ* u. a. l. *hoñ*.

hizem és *hizimot* penészes.

hizim penész, *hizimsa-ta* penészesedni = *tunkta*.

hizem ebilpot penész szagu.

hïš hamu, maradék, l. *hïš*; *hïšëng* hamvas; *hïšingä verta*
hamuvá tenni.

hïr-ta ásni stb., *mua lap hïrta a'* földbe leásni, elásni.

ho, *hoj* ember, férj. *sormëng kreëk verl si ho, madot lu lamba*
hojela adim verl halálos bünt követ el az ember, a' ki felebarátjá-
nak rosszat teszen.

hojp férjü kad hojp imi két férjü nő.

hoj-ta veszni, *hojëpsa* és *hojpsa* veszés, vesztesség; *tüliš*
hojpsa hold fogyatkozás.

hojem (*hojm*) hamu. C. *hōjem*.

hojld-ta dugni, fojtani, *lap h.* bedugni, befojtani = *lunktata*.

hojlti ta fülni = *šakën-ta*, *hojltëpsa* fülás.

hola holval, reggel stb.

holt reggel, holnap = *holt hadl* = *holejt* holnap.

holt hadling = *holejt hadling* holnap.

hol, le el, *hol pela* lefelé.

hol-ta és *hola-ta* folyani, *holëpsa* folyás.

hol-ta hallani, *holla* ismeretlen, hallatlan, hangtalan, csendes, hiába való. *holla ulta* = *sijla ulta* és *takila, sumpu ulta*.

hol-ta, *hal*-ta hálóval fogni; *holip* háló; *holtī* pon halászó pon.

holim-ta vadászni, ölni.

holmipsa vadászás, keresés, nyereség.

holimti-ta vadászgatni, keresni, nyerni.

A' *holimd*-ta, *holimta*-ta keresni stb. a' *hol*-ta tő alá tartozik.

holim-ta szabadítani, kiváltani.

holmipsa kiváltás. *mahadl holmipsa voh un antom* most (e' napon) a' kiváltás pénze nem nagy.

holimd-ta keresni, kitalálni = *ježa pađtata*.

hol-ta, *holata* folyani, futni, *tam hop holal e'* sajka fut, siet. *holitot* folyó.

hol-ta költeni, kiadni, *holtipsa* költés, kiadás.

holtipta-ta költeni.

hon, *hun* gyomor, has stb.

honng part, *hongije* partoeska.

hong-ta, *hung*-ta hágni.

hongep hágó, part.

hongtep hágó, erdő. *tu hongtep huwat lungis* ő az erdőn által ment.

hongza, *hońza* pipa, *hongza ual* pipa szár, csibuk.

hongra, *honbra siski* = *petkaš* fekete rigó. V. *hohnü* (egy madár).

hohreng fa-kúszó.

hos húgy, *hos ink jogos kadlipsa šenk adim* a' hugyazást visszatartani igen rossz.

hosait, *tu obel hosait edis* a' nénje férjhez ment.

hozak (or.) kozak, napszámos.

hoz, *hoš* hoz stb. *ma hoža* én nálam, mint az orosz: *u meńa*.

hoš-ta meleg lenni, *hožim ink* leves.

hošmalid-ta stb. melegíteni.

hožap pajta, csür. *uńań ponta hožap* kenyeres pajta.

hor alak.

horam, *horem* előrajz stb. *un horam* pompa; *horamet jondta* hímet varrni.

horamng ékes, *horamng libit* virág.

hor, *har* bika, mén, *hor lovi* mén.

hot ki, ho-, *hoda hol. torim hoda mosl turum ohtina i mü ohtina voll* isten mindenütt a' mennyben és a' földön van.

hot, *hat, gat, gad* ház; *torim hot egyház, long hot* bálványos ház.

hop hajó, fa-törzs, *hop-jog*, vog. *kap-ju* kivájt fatörzs, komp. (hop-jog, kap-ju = hav-jó, hajó? mint sav-jog = sajó?).

hovil-ta hullámozni, fennúszni, *noh hovilipsa* fennúszás.

homing, ebben: *homing volsar* piros róka.

hompsa ingás, hullámzás, *hompsaing* hullámzó.

hombilma-ta dőlni, fordúlni. *lu jil hombilmas ugot elta* ő lefordult a' szánbul.

hombilta-ta düjteni, rakásra hányni, vetni.

hú hosszú, messze, *huot a' messze*, hosszú. — *hutel* ő messze-sége, *hutelna* hajdan, régen. *tam und hutelna sevirta pitsa, no holna izagat volla an sevirsu* ez erdő régen vágni kezdetett, de korántsem vágatott ki mind.

huna hosszan, messze, *hunašik* messzecske, *hunašik ull* messzecske van.

hulta messzirül, *hulta vandla* messzirül látszik.

huvat, *hadl huvat* nap hossza, egész nap. *huvatel* hossza.

hul, *hol* fenyő, *hul juh* u. a., *hul voj* szurok, fenyő zsir.

hul korom, *huleng* kormos, *hulengšik* kormoska.

hul-ta hallani stb.

hulind-ta, *hulinti-ta* hallgatni, szót fogadni; *jimas hulintita* szívesen szót fogadni; *partipsa ull jogodta ver noh hulindta pada* meg van paranesolva a' jövés a' kihallgatás végett.

hulma-ta és *hultma-ta* hallani, érteni.

hu, *ho-*, *hun* hogy, mikor, *a hun* dehogy, pedig, *hun-ki* hogyha = *mozing* talán.

hunt, *hundi-ke* valamikor; *huntitelna* és *huntelna* mindég, *nem hunti* soha.

huntis, *huntsi* hová, *huntsielna* akármikor.

hun-ta? húnyni? *hunim*? húnnyott.

hunimlta-ta hunyorítani, *sem hunimdata* szemet hunyorítani.

hung-ta, *hong-ta* hágni, kúszni; *oči ezalt nohla hungta* (*hunhta*) a' patak ellenébe felmenni. *As huvat hunhta* az Obi meü-tiben telfelé menni.

huntil, *huntl* hajnal (talán *hunt* meg *l* rag). *alinga huntl* reggeli = *hola huntl* hajnal, *etn huntl esti* hajnal.

C. *hunt*, *huntl*.

huš-ta kísértetni stb.

huzilš-ta (*kim*) kicsalogatni.

huš-ta húzni, *lap huš-ta* behúzni, benyomni = *talta tan-girdta*.

huri félős, *huri lovš* vad ló.

hurla-ta oltódni, tespedni, rothadni.

hurtilš-ta megsiketíteni, elbódítani.

hurtma-ta (*hurma-ta*) siketülni, elbódülni.

hudla-ta alkonyodni.

huvila-ta, *hovil-ta* hullámozni, *noh huvila-ta* fentúszni.

hump hab, hullám stb. *humbing* hullámos, *humbing ellipsa* hullámzás. *votas jubina kušhun šaras ohtina* *humbing ellipsa ullal* szélvész után rendszeren a' tengeren hullámzás van.

humbit hullámok, *humbida pidta* összeomlani.

jakar (or.) vasmaeska.

jak-ta forogni, táncolni. *něng alinga jakta pitsen* te reggel táncolni kezdte.

jan-ta inni, *jašs-ta*, *jaš-ta* inni; *nalina janšta* kanalozni; *vina janštót* bor ívó.

janžema-ta egyszer inni. *anšik padil moža janžemalem a* csészét fenekéig kiiszom.

jang-ta, *janč-ta*, *janh-ta*, *jah-ta* járni; *lovš šaš ohtina janhta* lóháton menni, lovagolni; *janhalš-ta* járdogálni. *ma tom hadl jonglet* (?) *versta janhalsem* én ma tíz versztet mentem.

jasta-ta szólni stb. *torla jastata* magyarázni, kifejteni.

jastand-ta értekezni, egyesülni; *jastantla* szó nélkül, feltétel nélkül, *jastantla evillem* kikötés nélkül hiszem.

jazing és *jadžing* szó, *javring jadžinget*, *potret* úrias, büszke szók. *adel hanžipsajet jazinget vola* csak betűk szók helyett.

jastantšpa beszéd, szövetség. *katra jastantšpa torim veres Avraam panna*, *a jilbot kits Isus Hristos elti*, az ó szövetséget isten Ábráhammal tette, de az újat Jezus Kr. által küldte.

jekan = *jakan* retesz, *ovš jekan* ajtó lakatja.

jegan u. a. *kardžing har ovet jegan* az udvar ajtajájánk lakatja.

jega együvé, *jegaot* együtt való, közönséges. (*jegast* talán *jegaot* helyett van.)

jelem szemérem, szégyen. *lu hoža volla jelem antom neki semmi szégyene nincsen.* — *jelemta-ta* megszégyeníteni, reá bizonyítani.

jelem, *jielem* isten = *torim*, *tarom*. *num tarom ažem*, *num jelem jigem* felső *tarom* (isten) atyám, felső *jelem* (isten) atyám.

jelemta istentelen. *näng jelemta ho* te istentelen ember. 5, 22. Az orosz бесовъстных nem teszi ugyan azt, hanem lelkiösmeretlent, gondolatlant.

jel el, előre stb. *jel nubit a'* múlt; mert Vologodskinál *jogot nubit a'* jövőendő.

C. *it*, *itpi* = *el*, *jel*, *jelbi*; V. *el*, Kv. *el*.

jengit guzsaly, *sukmäng jengit* fonnó guzsaly.

jengid-ta fonni.

jengim szabad = *larbit*; *jengilä-ta* oldani, szabadítani, *jengiläpsa* szabadítás.

ježa meg. *ježa potemata* = *tou p.* megfagyni, odafágnyi.

ježas-ta bátorodni, vívni. *adel ježasta ho* magánosan vívó, párbajt vívó.

ježazipsa bátorság, *ježazipsaing* bátorságos; nem: *ježaipsa* stb.

ježik, ebben: *ma samem nängena tastima ull*, *ježik tormäje* én szívem néked készen van, ó istenem.

ješkas-ta goromba lenni, *ješkasta ho* goromba.

ješkazipsa gorombaság.

ješkažing goromba, szemtelen.

jerlta-ta birtokba ejteni = *joža paidta*, talán egy *a' jerlta-ta* szóval.

jersa-ta ellentállani; *jersata takla* ellentállás nélkül.

jert-jang 9, *jert sot* és *jertjang sot* 90.

jerd-ta betenni stb. bekeríteni, *jertilä-ta* kerítgetni.

jetn estve, *jetna* estvel.

(A' »C. *idai*, *ita*, *idaina*« ki kell húzni).

ji atya stb. *ji-pog* atyafi = fiú. *un ji-pog* bátya, *aj ji-pog* öcs.

ji-ta jönni, stb. *jita nubit* jövőendő.

jil le stb. *jilis* aláfelé.

jila, *ila* est, *jila evipsa* uzsonálás.

jilbala-*ta* éledni, *jilbalapsa* feleledés. *jilbalapsa halajet elta* feltámadás a' holtakbul.

jink víz stb. *jink soh* sár, *jink sohing* sáros.

jis régi stb. *jisot a'* régi; *jisna* hajdan, régen; *jistelna* hajdan.

jir, *ir* áldozat stb. *jir pazan* áldozó oltár, *jir verta ho* áldozó. *jirasla*-*ta* áldozni.

jiras-*ta* áldozni, *jirazipsa* áldozás = *porjipsa*.

jítot jövő, *jítel*, *jít*-*ta*.

jo meg, és *jou*, *jou kur* hátulsó láb, *jou kuretna senkta* kirúgni; *jou šubije* hátulja valaminek = *jolta oling*.

joul-*ta*, *jul*-*ta* vetni, csapni stb. *lu manem lujna jouls* ő engem újjal megfenyegetett; *nolet joulta* nyilat vetni, nyilazni.

joulma-*ta* vetni, csapni. *holis keži ning joulmasen* hová dobtad a' kést. C. *járetmem* csapott.

joulša-*ta* vetődni, rázkódn.

joura, *jovra* görbe stb.

jourak hajma.

jourd-*ta* *jourdta*-*ta* csavarni stb. *founi. ubtet sevž j.* haját, czibakot founi.

joutla-*ta* ijazni, löni.

jogat és *jogart*, innen : *jogat jug* = *jogart juk* ágas fa, villa.

jog meg, l. *jou*, *jo*; *jogo* megé, vissza; *jogöl* (mint *nogöl*), 's ebbül: *johla* vissza, *johla pela* visszafelé.

jogot, *jugot* utó.

jogol és *jugol* íjj.

jol hódzsír stb.

joltand-*ta* füstölni; *jovilta*-*ta* u. a.

jolih, *joloh* levegő, nedves; *joloha ulta* nedves lenni, *johling* nedves.

jond-*ta* játszani, *narsset jontšpsa* hegedülés; *kazırna jondta* kártyázni. *ma elbi naris joh ohtina jontsem* én az első hegedűn játszottam.

jond-*ta* varrni, *vajkuš jondta ho* eszismadia.

jontša-*ta*, *jontis*-*ta* varrni, hímezni, *jontšata imi* hímező aszszony, *jontšpsa* hímezés, varrás.

još kéz stb. *još-pad*, *jotpad* tenyér, *jodlap* is tenyér.

jor úr stb. *han-jor* ország, királyság, *ning hanjoren at jogodl* te országod jöjjön; *un jor* nagy úr.

jor ura úri erő, erőszak. *lu jor-ura sorimma posalis, uxis* ő erőszakos halállal halt meg.

jorema-ta felejteti, *joremasa-ta* felejtkezni.

jod kéz? *jos jodpad* és *jotpad* tenyér, *jotlang* lábsark, láb-talp? *C. jattang, kur jattang* lábsarka.

jom eső, *jom jila* eső lesz; *jom pidl un semna* eső esik nagy szemmel.

jomi-ta esni. *torim jomil veškadot ohtija i veškatladot ohtija* esik igazságosra és nem igazságosra. (*torim jomil* = juppiter pluit).

jul-ta, *joul-ta* vetni.

julan-ta birkózni. *juland-ta*?

juš szádló, dugó = *lunk, pulip, hojltipsa*. — *justa-ta* dugni, stb. *jušma-ta* dugulni = *pugolmata, pelta*.

juš út = *lek, pant, juš torima taštat* útat készítetek az istennek.

juram helyett *juraš* (юраш), *jurašet verta* barázdát csinálni.

lajing genyedős, l. *liji-ta*.

lag ebben *vues lagat* homlok (Regulynél).

laktipta-ta húzni, *kim l.* kihúzni.

lald-ta lélekezni stb. *laltipsa* lélekezés, ihletés. *lu laltipsajelna jeming jah potarset* az ő ihletései által szóltak a' szent emberek.

lanki és *langa* evet.

langa-ta, *langta* akarni stb.

langala-ta kívánni, *langalipsa* kívánság, szomjuság.

laris, *laras* szekrény, *ma laras lutsem* én egy szekrényt vettem. *larasije* szekrényke.

laris kannamosó fű (or. hvoše).

larid-ta sulykolni, mosni, *laridta joh* = *kerdilata joh* mosó sulyok, sulykoló fa. *kim laridta* kifogni.

larbi mérég, csal-ét; hajtó vadászat.

larbit szabad, *larbid-ta* eloldani stb. *larbiti-ta* oldogatni, szabadíthatni, *larbitipsa* szabadítás.

lat'ala-ta számolni, különböztetni stb. *latalapsa takla* különböztetés nélkül.

labas (or.) éléskamara.

labid-ta étetni stb.

lavema-ta egyszer enni, ízlelni.

laptalsa-ta táplálkozni, *pumna, vanžina l.* fűvel táplálkozni.

labit hét és 7. *labit og hadl* hétfő (nap), *labit kimit hadl* kedd, *labit nelmüt hadl* csütörtök, *labit vetmüt hadl* péntek, *labit hutmüt h.* szombat = hatod nap. *jemëng hadl* szent nap, vasárnap.

lavī folyó köze = *kuł taga, veš.*

lavil-ta örzeni stb. várni, reményleni. *i lavillem jogot nubit volipsa* és várom, reménylem a' jövendő örök életet.

lavid-ta szólni, szidni, *lavitipsa, lavitapsa* szidás. A' V.-hoz kell tenni: *laut-ugv* szidni, *ul lauteln, ul rateln* ne szidd, ne verd. Vátakum I.

le-ta, lita enni stb. *lela, leli* éhes, *lela ho met jevir* éhes ember mint a' farkas.

lek és *leh* nyom, *lek alta ho kalaúz. l. juš, pant.*

lezala-ta érni, lehetni, illeni. *manem an lezatal huva nen hoza mojłata* nekem soha sem lehet hozzátok vendégül menni.

ležama-ta és *lesma-ta* érni stb. *lesmıl* ér.

ležad-ta kellelni, készíteni. *tomi i tami lezata* azt és ezt készítsd.

ler gyöker, *mü ler földi gyöker, mü ler voj földi giliszta.*

lerma-ta fekünni, *lermad-ta* fektetni, teríteni, *lermılta-ta* teríteni. *voš hari izagat kevina lermıltım a'* város utczája, tere, mind közel van kirakva.

lep közel stb. *lep semna vantot rövidlátó.*

lepsa-ta térni, férni. *tami an lepsal az* nem fér meg.

lepild-ta, lebild-ta csalni stb. *ar urna lebiltman vohta* sokképen csalogatva híni.

lebıs galy, ág, *vostı lebis* zöld galy.

lij geny, *lijing, ling* genyes, *linga jıta* genyesedni.

lijı-ta rothadni = *pol-ta*; *lijım* rothadt, *lijıpsa* rothadás.

lijıma-ta genyesedni.

lık = *log, likib* öböl, *saras likib* tenger öböl.

lık, likım-ta történni, *lıkmapsa* történet, eset, *halıpsaing likmapsa* halálos eset.

lılista-ta csatázni, *lılistapsa* csata = *lılipsa.*

lıs hurok, tör, *lına talta* megfojtani.

lısıng hurkos, *lısıng kol* hurkos kötél.

lıt újj, ruha újja, *lıtıp* újjas, de hal, láb ikrája is; *kur lıtıp* láb ikra, *hul lıtıp* hal ikra; *lıtıpıje* ikrácska.

lib, *libi* edény stb. tok is, *sotip libi* hüvely, *libija ponilava* tokba tenni. *keži sotip libija punta a'* kést, kardot hüvelybe tenni.

libíndi lepke.

V. *lapah*, *lapoh*.

libít levél, *lipitje* levelke, virág, *libitpa* levelü. *un libitpa nebek i ugol* nagy levelü papiros és vékony.

loj-ta állani, *kimna lojta* kin állani, *ulti lojta* jót állani, pártját fogni. *jeming Nikola iki veskata ulta lojta ho mung vorna torim jezalt* Sz. Miklós pátronus érettünk isten előtt.

loj-ta függni, *lap lojta* betenni = *lap jerdta*.

lojli-ta zárogatni, berakogatni.

lokep, ebben : *sem lokep* szempilla, szemhéj. *kaži sem lokepet i hulmet ohtina* betegség a' szempillán és szemöldökön. Tehát »lokel«
kivetni való.

log, *loh* öböl, *saras loh* tenger öböl.

logid-ta mosni, *logitipsa* mosás.

lol-ta 1) függni, lebegni.

2) állani stb. *an lolman* meg nem állva.

lon húr, *kad lonpa narës juh* kéthúrú hegedü.

lonis, *lois* dér, zúz, hó; *ar lois pits* sok hó esett; *seming lois* jégeső. *lant izagat seming lonisna senksu* az élet mind jégesővel megveretett.

long, *lung* bálvány.

lons-ta és *loš-ta* állani, *lonsimd-ta* megállítani, belédugni. Azért alább nem *loš-ta* belökni, hanem *loš-ta*. *lap lonsta* = *pardta* megállítani, határozni.

lonsta-ta bétenni. *išnuš sogolna lap lonsta* az ablakot táblával tedd be.

losalta-ta állítani. *šimilna ningen veskata usem, ar ohtina ningen losaltalen* lassankint téged becsületesnek ismertelek meg, sokra állítlak, tartalak.

loš, *lois*, *lois* hó stb. *edir los sem, iski los sem* dér.

loras szekrény, *tam loras kim hadlta a'* szekrényt kihúzni.

lord-ta beretválni stb. *tuš lordta ho, tuš lordta hot* borbély, borbélyműhely.

lortsa-ta beretválkozni.

lot gödör. *hala lot sirgödör. hírta mosl hala lot peeatning lala* ásni kell a' sirgödrot törvényes öltre.

C. lát gödör, *lotten* temetett.

lot folt; *lotip*, *lodip* folt, foltos, *novi lotipna verimot* fejér foltosnak meg van csinálva. Tehát *lotipa* nem foltu, hanem foltosan, *novi lotipa* fejér foltosan.

lod-ta és **lud-ta** venni (emere).

lobiji-ta viszketni, csiklandozni; *lobijita vis kar* viszkető szemölcs; — *lobijisa-ta* vakarózni.

lobas, *labas* (or.) éléskamara.

lobis törölő stb. *mejl*, *meil lobis* előkötő. *lopsah* lapos, *lopsah an* tál.

lovat nagyság, stb. *lu lovatelna torijil* egész nagysága, *mi-volta*, megrázkódik. *lovating*, *lovadng* teljes nagysága.

lovi ló stb. *lovi idi nahalta* nevetni mint a' ló nyerít. *lovi hodis engidta*, *nahata*, *uvidta pits* a' ló hogyan kezdett nyeríteni. — *vanda*, *lovet al esla* vigyázz, a' lovakat el ne ereszd.

lung, *long*, *leng*, *leh* bálvány.

lung nyár stb. *tal lungti*, *tal lungta*. (mint *hadl-lungti*) tél-számra való; lehet *i tal lungtip* és *i tal lungtibot* is.

lunk szeg, száлка. *kerdta lunk* = *jourtim lunk* csavaró szeg, csavar.

lungit, ebbül való *lungta*, *lungti* ezekben: *hadl-lungta* (*had-lungta*), *i hadlungta* egy napra való, napontai, *tilis-lungta*, *tilis-lun*, *timot* hónap számra, hónapra való, hónapos, *labit-lungta* hétre való, hétszámra, *tal-lungta* évre való, évszámra, évenkénti.

lungid-ta olvasni stb. v. ö. *luntti*, *lundti*, a' minek töje talán hasonlóképen *lunit*.

lunt lud stb. *lunt penk* lúd-fog, fűrés, ráspoly.

lurot szabad = *libas*; *lurota* szabadon.

lud-ta venni stb. *ma laras lutsem* én egy szekrényt vettem. *ludot* vevő, *lutitli-ta* vásárlani.

lak-ta 1) folyni stb.

2) húzni, mázolni. *tam put-kor (kur) libija lakta mosl* azt a' fazekot belül bé kell mázolni; *lakipsa* kihúzás.

lakil-ta húzogatni.

lalid-ta lehelni, sziszegni. *lalidta pits met jemng voj* sziszegni kezdett mint kígyó.

lobi-ta susogni, súgni; *lobijipsa* súgás.

najtsa-ta reményleni, *najtsipsa* remény, *izagat ulta najtsipsa*

torim ohtija ponta minden reményt istenbe helyezni. Nem tudom, a' *najt*, *büvölő*, vagy az orosz *nadešta*, remény, szótul való-e?

nahsema-ta és *nahšemata* tüsszenteni.

nambir apró, por, szemét stb. *nambra sevirta* apróra vágni.

nel négy stb. *nel hadl* négy nap, és csötörtök, *nelmit hadl* helyett.

nel-ta nyelni, *neling* nyelős, *nelinga* éhen, a' ki nyelhetnék.

než mégis stb. *ma sidi joulšajim*, *než noh kilita šum antom* annyira levetődöm, hogy felkelni sincs erőm.

neš tompa, ámuló, magán kívüli. (*nežim*) *nešmild-ta* elragadni, *nešmiltipsa* elragadás, ámulás.

neži és *niži* horog stb. *nežili-ta* horgászni.

nem név stb. *nemla*, *nem takla* nevetlen, nemetlen.

ning te stb. *ningoten* tiéd, mint *maotem* enyém.

nišla-ta nyúlni, *nišlim* nyúlt, *ništa-ta* nyújtani, húzni = *talta*.

nip teher, vihető batyu, stb. *niping* tehernek való, elvihető, *niping altel* csomó, a' mennyit el lehet vinni. — V. *näp* hordható batyu, edény.

noh-ta és *ňoh-ta* nevetni.

nor gerenda, híd. *nor as ulti sohletna nortim* híd a' folyón által deszkákból borított.

nord-ta hidalni, burkolni. *ar šir kevetna nortimot* sokféle kővel borított.

nobit, *nubit* idő. *izagat ulta nobit jelibina* minden idő előtt.

nobteng idős, éltes; *hü nobteng* hosszú életű, *hü nobtenga jilen* hosszú életűvé léssz.

nobtald-ta távolítani, elvitorlázni, *nobtuli-ta* vitorlázgatni.

novi fejér stb. *novi mü* fejér föld, mész = *kavirta mü*; *novi voh* ezüst, *novi sem-lak* szem fejére, *novi ink požek libina* tojás fejére. *novišik* fejéres, *novišika ulta* fejéresen lenni.

nom-ta gondolni, emlékezni stb. *nomipsa* emlékezés. *tami ma hoža nomipsa elta edis* ez az emlékezetemből kiment, elfelejtettem.

nomis elme, gondolat stb. *nomsip* elméjü, gondolatú, *jim nomsip* jó akaratú.

nomisla esztelen stb. *nomislot* nem emlékező.

nomis-ta gondolni, képzelni, emlékezni; *nomisipsa* emlékezés, képzelés, *nomisipsala* emlékezés nélkül.

nur harag stb. *nurasta* haragunni.

nur teher = *l'irtap. lu ma oht'ju nur tajil* ő reám terhet rak.

num fel, stb. *num ho* fő ember, fejedelem. Minthogy az Obi éjszak felé, tehát délről foly, azért *num* dél is, *num nu* fel föld, és déli föld, *numing* déli, *num kevang* délnyugati. Lásd a' 9. és 10. lapot.

nah nevetés, *nah-kaš verta ho* nevetést okozó ember, tréfáló, bohóc.

nahšema-ta tüsszenteni, *nahšemapsa* tüsszentés.

nahšim vastag, feszes.

nahšipsa, nahšimtipsa = *etmipsa* kimenyülés, *lüt nahšipsa* csontok kimenyülése.

nahšimd-tu = *etmaltata* kimenetni, kimenyülni.

natsipsa, natsipsa (nem *nätipsa*) vigyázás.

natsa-ta könyörölni és őrizködni. *natsaman* őrizkedve. — Minthogy nem világos a' tő, azért nem tudom *natsš, nats*-ot kell-e írni, vagy csak *nacš, nac*-ot?

noga és *nogš* hús, test. *noga kuvird-tu* húst főzni.

nogal-ta mozdúlni, *nogald-tu* mozdítani, *nogaltipsa* mozdítás. *elli i jogoš nogaltipsa* előre és hátra mozgatás.

nogor-ta faragni, gyalúlni, *nohrim* gyalult.

nol orr stb. *sajk nolpš noling vuat* híves szél.

nola-ta, *noli-ta* nyalni, *an nolata* edényt nyaló, tányérnyaló.

noltšji-ta nyalogatni stb.

nolis, nolsing ebben: *nolsinga laldta pidta* nyelvvel sziszegni kezdeni (a' kigyóru).

nong = *nom* geny. *nongil* geny, stb. *lijim nongil* genyedtség, *sem nongil* szem csipája.

nonmild-ta (nem: nevelni) kényeztetni, *tam poh lu jim ankelna nonmilsa* c' fiú jó anyja által elkényesztetett. *nonmiltim jah hū-nubittla* az elkényesztetett emberek rövid életűek.

nozi-tu kenni, mázolni. *olipna nozitim* festékekkel bemázolt, festett; — *saran ungra lap nozita* = *ungasta* szurokkal bekenni, beragasztani.

nor porezogó, kavics.

nom = *nong*, vagy *noš* geny, innen *nomung* taknyos.

nuki bőr, szij, *nuki homzi* szij ostor.

nugom-ta, *nugum-ta* felelni stb.

ňugomta-ta felelni, *an ňugomtot* nem felelő.

sajk józan stb. híves. *sajk ňolpi ňoling vuat* frisorru szél, híves szél.

sajna és *sajn* (or.) megett, után. *ho sajn jahta ne* férfi után járó nő, kurva.

sajma (or.) kölesön. Tehát nem szabad a' Kv. *saj* szóval egyeztetni.

sagat stb. = vogul *soyat, soht, saht* igaz, igenes.

sar szóró, *kardī sar* ásó.

C. *ser* ásó.

sabīl nyak, *sabīl šeš-kan* nyakkendő.

savtrah (or.) reggeli.

sam szív stb. *sam adma jupsa* szívnek, gyomornak rosszúl-léte, rosszúl lét, okádásra hajlás.

samaša-ta szívesen tenni, megkívánni, sovárogni valami után. *hodī lu tam vūš samašal* hogyan megkívánja azt.

sel híg, folyó, *sela* higan, *selot* híg.

sel fejér stb. finn *selvä, selkiä*, magy. *szőke* = *szől-ke*.

selu sírás stb. *slema-ta* sírni, vinyogni, *selemīpsa* sírás, vinyogás; *vohsar selemīpsa* róka vinyogás, *umdītlata amp selemīpsa* örvendező ebnek vinyogása.

senk-ta ütni, verni, kopogtatni, stb. *molti-kem senkta* egy keveset ütni. *senkta voj* kopogtató állat, harkály.

senš stb. *handī sešs kel* osztják, azaz közönséges kötél. Ellemben *puln kol, kel* kender kötél.

ser gerenda, *ovi ser* küszöb. *tup ovīszer tombija pits, seda i korījīs* alig hogy az ajtó büszöbén kiment, legott lecsett. — *ser sogol* ajtó fél, gerenda deszkája, *kartīng har ovet ser sogol* az udvar ajtajának fél fája.

serek hirtelen, nagyon = *šenkap*.

serīm-ta csudálkozni. *vēi numbija serīmlem* felette csudálkozom.

sebän büvölő; *penžer sebün* dobos büvölő. V. *sepün*.

sevi-ta szönni, fonni, tekerni.

sevidot fonó, szövő; *tīgīl sevīl* fészket rak (sző).

seviland-ta, sovīland-ta birkozni.

sem szem, stb. *torīm semat* isten előtt, valóban.

nogor sem mogyoró szem, czedrus mogyoró. *lanki nogor semet porta saming* az evet czedrus mogyorókat szeret harapni. *)

sit, *si* az, *sitna* úgy, azért. *ma sitna luel mostija an tajlem, lu rohpjüta* ho én őt azért nem szeretem, ő csaló ember.

sidiš oda, felé; *sitsa* és *sitša si kut a'* köz, néha; *tom vanda, šitsa ma jangsem si kut tiji si kut togo* azt nézd, a' merre én fordúltam, néha ide, néha oda.

sī és *sij* szó, hir stb.

jijing hangos, híres, *sijingot* u. a.

sijla hangtalan, hír nélküli.

sijī-ta fordúltni.

sijül-ta és *sijilita* forogni.

sijit és *šijit* tapló.

sijuš (*si-juš*, *si-* és orosz *čas* rész?) csak, elég, idő? *ver takla ulta sijus* dologtalan idő. — *sijuš* = *tarman* elég.

sik-ta = *seltan*-ta vetni. *sikili*-ta vetetegetni, hányni.

sih ezekben stb. *jevür vili sih pors a'* farkas a' rént agyon harapta. *sih talta* megfojtani = *lisna talta* hurokkal húzni, megfojtani.

sing *jug* szilfa, de *jel*-fa is (signal).

sir és *sir* féle, rend, törvény stb. *i-sirpa* egyféle, hasonló *i-sirbot* u. a. *Hristoja, torim poga, eviltodet i-sirbodet* Krisztusba, isten fiába, hívök egyfélék. — *hoj Isus Hristos unltipsa hulindil i si-sagat nerijul, sit lu sirbotel a'* ki Jézus Krisztus tanítását hallgatja és a' szerint cselekszik, az neki hasonlója.

tung-sir igaz; *hanžipsajet sir* betűk.

sirla törvénytelen, rendetlen. *hanneho sirla* embertelen, *lu hanneho sirla verl* ő embertelenül cselekszik.

sīralīpsala vegyítetlen = *liltipsala*.

adim sīma voltot rosszul élő.

sogol deszka. *penking kartna evitim sogol* fűrészelt deszka.

sogol lugos, *omsipsa sogol* ülés, mulatás lugosa. V. *sau* bokor,

*) A' czedrusmogyoró hosszukás, kisebb és gyöngébb hajú, mint a' mi mogyorónk. Íze jó, olyan, mint a' mi mogyorónké. Tromsóban tapasztaltam, hogy nagyon szeretik az emberek, magam is ropogtatám. Szibériából viszik oda, Itt pedig a' bő czedrusmogyoró termés a' vogul és osztyák vadászoknál bő esztendőt jelent, melly sok evetkét nevel. Az orosz asszonyok is szeretik azt a' mogyorót, azt hívén, hogy tőle híznak.

šaut pedig az *arpi*-nak, *kümkü*-nek (halfogó gátaknak) belső sövénye.

sogon vég, szakadás, *sogon-ta* szünni, *sohnema-ta* végződni, szakadni, *sohnemas* leszakadt.

sogopta-ta fizetni, *ut sogoptata* adót fizetni.

sohta agyag, *sohta put* agyag fazék, *sohta elta verim an sun* agyagos edény.

sohtaing agyagos.

sol bél, *solit* belek. *kaži solitna tajdot* hascsikarásban szenvedő.

sol, *sola* só stb. *solal-ta* sózni, *hul solalipsa* hal-sózás.

sor-ta száradni, *sorim* száradt, *száraz*, *sorimot* u. a.

sortim-ta száradni, *száraz* betegségben lenni, *sortemim* ilyen beteg, *sortema-ta* u. a.

sorna, *sorne*, *sornu*, *šorhi* arany.

soros arasz.

sovanta-ta ingerleni = *nemid-ta*, *nemtült-ta* gúnyolni (nevezgetni?)

sovi szokás, erkölcs; *sovep* erkölcsü; *adim sovep* rossz erkölcsü.

sugod-ta, *sogod-ta* szakítani, vágni, nyöni stb. *hondi jah tuš ub'et sugodlet* az osztyák nép a' szakál szőreit kitépi.

tam hodl kad ur sugotsu ma két kerítést szakítottunk le. —

lant pum sugodta aratni.

sul, *sol* bél, *undir sulet* belek.

sultim szikra, *sultmije* szikrácska.

sun boldogság, bőség. *suning* boldog, *suning volpasna ulta* boldog életben lenni. Lásd *šungüt*. V. *šuhi* boldogság.

sunk, *šunk* halom, és *šungim* is.

sung szög stb. *holim sungbr*, *sungot* három szögletű, szögű.

sut köszörű kő = *logodtu kevi*.

sum, *sum ho* haszontalan ember = *an-titot*.

sump bolond, csekély, *sump ver* bolondság, csekélység, *sump vertot* bolondság tevő. *ning sump veretna suksalen* te bolondságokon törődöl; *sump* = *takla* oknélkül.

sumpa és *sumpasen* (?) híjába. *sumpasenen lilen vellata* (?) híjába megölni.

šak *voj* csóka, *szarka* stb. C. *šauneng*, *seuh*. V. *sakvalih*, *sakvaling* *szarka*.

šakijak fecske, *šakijak tigil sevil hot langil jilbina a'* fecske fészket rak a' ház teteje alatt.

šan (or.) kád.

šaman ebben: *lavilla saman* őrizkedni.

šami-ja-ta rendesen eltenni.

šamild-ta bedugni, temetni stb.

šoris ezer.

šorní arany.

šugos, *šugus* lábikra, czomb; *kur šugos lú* lábszár.

šulan (or.) kézi éléstár.

šuli-ta fényleni, villogni, *šulitot met šorní* fényes mint arany.

šunk görbeség, l. *sunk*.

šunking dombos.

šur vonal, barázda stb. *hot langil šur pairt* háztető csatornája; — *šuring* barázdás, *šuring pairt* fa csatorna.

šurtip vas szántalp, *šurming* szántalpos.

šuris, *šoris* ezer.

šak talán nem ócskaság, hanem savanyúság.

šakal-ta romlani, veszni, *šakaltim vina* romlott égett bor.

V. ö. V. *säj* geny.

šankim-ta botlani.

šangrimd-ta beszorítani, becsíptetni, *šangrimtim* szorított, csíptetett.

šanš, *šaš* hát, *šanš-uh-lú* térdkalács.

šaš, *šanš* hát, *šaš ohtina jangta* (ló)-háton járni, lovagolni.

šaper, *šoper* kiálló, kitetsző; *šaper nogil* nagyon magos, *šaper naj* kitetsző asszony. — V. *šaper* nyakszirt.

šaper lú, *šapri lu* nyakszirt csontja, *šapri kuali a'* rén szarvainak kötője.

šaviji-ta őrzeni stb. *šavijipsa* őrzés, *hot šavijipsa* gazdálkodás.

šek, *šik* kicsinyítő. *šek oging* kis fejü = *ogingšik*, *ogingčeh*.

šenk nagy, nagyon = *šak*; *šenk hoistot* nagyon beteg.

šenkla-ta nőni, *šenklim* felnőtt. *lu už šenklim*, *lu hoža tuš i torop-punet edta pitset* ő már felnőtt, neki szakála és bajusza már kijönni kezdtek.

šep-ta szopni, *libija šepa* beszopni.

ševing csendes stb. *ševingli-ta* csendesedni.

V. *saj* hely, a' hová szél nem ér: *tavet* béke, *tauent* csendesedik.

šijit tapló. C. *čēget*, *čiget*.

šid-ta elérni, bírni stb. *penk menimta pitsem kuš, pa an šitsem menimta* a' fogat bár ki kezdtem húzni, de nem bírtam kihúzni.

šip part, *jil rohnimsim šip juž izagat elti šoznis* a' leomlott part az egész útat elöntötte. *šiping* partos, meredek, *šiping honing* meredek part.

šimil kevés stb. *šimilna* lassan, *šimlama-ta* kevesedni, *šimlamapsa* kevesbülés.

šour nyúl stb. *šour sogije* nyúl bőröcske.

šogird-ta meresztetni, feltátatni. *hodi ning sidi semgalan ellipela šogirsalan (šogirtsalan)* hogy te így két szemedet előre meresztetted.

šot (or.) számolás. Tehát nem vethető össze a' V. *sot* száz, szóval.

šujla-ta fúlni, süllyedni stb. *šujlim* súlyos, terhelt, *šujlipsa* süllyedés, terhelés.

šujlap teher, súly.

šujlaman süllyedvén, terhelődvén.

šujlapta-ta fúlasztani, süllyeszteni = *leld-ta* terhelni, *šujlip-tipsa* terhelés.

šuk, *šok* darab stb. *šuk hol* serét, *šuk holpi poškan* serétre való puska, *šuka puhlipsa* darabra fakadás, törés.

šuk baj stb.

šugaš-ta stb. szenvedni, kinlódni, *šugasta ho, ne* özvegy ember, nő.

šugasipsa özvegyiség. A' czikk végire vesd: V. *sau* baj, *savet-ungv* kínozni, *sovetaht-ungv* kinlódni, aggódni.

šunži zsineg = *kol*, *kel*; *šunžet* zsinegek.

šuš-ta lépni, menni stb. *hongep elta šušta* partrul, hágórul lelépni.

šup, *šub*, *šop* darab, rész, *jolta šup* hátulsó, *el šup* első rész. *šubije* részecske.

šumil rovás, vágás, *šumlje* kis vágás.

žal' (or.), *šal' ho* nyomorúlt ember, *žala voll* nyomorúltul él.

žalip nyomorúlt, *žalbot* u. a.

čagil, *sagil voj* csóka.

rakinma-ta ébredni.

rag-ta, *rahta* érni, kelleni stb.

ragipsa szeretet. *sam ragipsana torim pela vizulata* a' szív szeretetében gyúladni isten iránt.

ravi törés, töredék stb.

raviti-ta széttörni, *raviti-psa* széttörés.

rep hegy stb. *kevi rep* szikla hegy; *undna lankim repet* erdővel fedett hegyek. Kv. *rekv* meredek kőszikla, part. Mark ev. 5, 13. *rasthates ane rekvnil sarisne* vetődött a' nyáj a' meredek hegyrül a' tengerbe.

ri, *rijema-ta* csöpögni. *jert top rijemal* az eső csak csöppög.

ril-ta csöppögni, fősögni.

rilta-ta vagy *rid-ta* fecskendeni, hintegetni.

rogop hamis stb. *rogop kol* hazudság; *rohymman* (?) *vohta* álnokul híni.

ron ebben *rona jita* késni = *huva jita*.

ron-ta késni. *li si vonda ronlet* ők addig késnek.

ronsa-ta, *ronas-ta* késni. Kv. *rač-uhv* (nem *ratš-uhv*) késni; *raš* késő, *raš-ungv*, *raž-ungv* késni.

roda nyilván *rot* a' tö, *rot-a*, *rod-a* ragos alak.

ropsald-ta 1) pislogatni, 2) tapsolni, koezantani.

rú hév stb. *tot rû* szél melege, *rûng*, *rungšik* melegecske.

rudi-ta keverni stb. *nalimna rûdta* nyelvvvel keverni, *nomisla*, *takla rûdta* összevissza keverni.

taj, *tij* tö stb. *num taj* csúcs, *rep num taj* hegy csúcsa. — *tajing* hegyes, *tajinga verta* hegyesíteni.

taj-ta bírni stb. *lu un kalang pakit tajil neki* nagy réncsor-dája van.

tajpsa használat, bírás.

tak vastak, erős stb.

takla, *takila* erőtelen, nélkül. *nem takla* nevetlen, *ver takla ulta* dologtalan lenni.

taga hely stb. *hot libi tagel* a' házban a' helye.

tahti cserzett rénbőr. *ult tahti lobis*, *obi tahti lobis* törlő ruha.

tal, *tel* tél, év; *tal-lung*, *tel-lung* tél-nyár, év. *sot tal hanneho nubit luntasl* száz tél ember korának számíttatik; *hulim tal* lovat három éves.

talp télü, évü, *holim talpa*, *hulim talbot* három éves.

tal-ta húzni. *ma luel jorna kim talsem* én őt erővel kihúztam.
talim húzott, nyúlt.

talli-ta húzogatni, *talilipsa* húzogatas.

ungil tallita szájat tátani, *ungil tallipsa* szájtátás.

talisa-ta, *talisi-ta* húzódni, költözködni stb. *talisitot* csavargó,
talisita ne kurva. *lap talisa-ta* megfúlni, *lovë sih talisas* a' ló
megfúlt.

tangir-ta nyomni, *nañ tangirta* tésztát dagasztani. *tangirta*
kard csavar, sajtó.

tangirta-ta benyomni, bezárni = *tuhritata*. *unglen lap tagirta*,
tuhra fogd bé szádat.

tas, *taž* készen való stb. *tazing* gazdag.

tas omisla a' ki nem örökölt, *tas omsipsala* örökségnélküli.

taštam kész, *taštamla*, *taštamlot* készületlen.

tarinla-ta fáradni, bajlódni.

tarinlipsa szenvedés. *tarinlipsajet i veritipsa justam takla*
an hislet a' szenvedések és a' türés jutalom nélkül nem maradnak.

taris, ebben : *meil-tarisa* bajosan, erőszakosan. *kalanget meil-*
tarisa lonšat a' rének nehezen állanak meg.

targas, ebben : *meil targasa* egymásután.

tarim kemény stb. *tarim kevi* gyémánt.

tarom, *torum* levegő, ég, *tarom tut lil* az ég tűz lelke =
éjszaki fény.

tap-ta tévedni, tévesztetni, mert *tapta* = *hol voštata* elveszít-
teni. *hol pela mis tabil* hová téved a' tehén.

tabili-ta öltetni = *lomüd-ta*, *lumüd-ta*.

tengi-ta csengeni, *tengidot* csengő.

termat sietség stb.

termali-ta, *termala-ta* sietni. *termalaman handi hot libija lon-*
gemata sietve az osztyák házba bémenni.

tevil-ta ütni = *senkta*.

tii-ta, *tiji-ta* születni stb. *lap tiji-ta* benőni.

tiiim, *tijim* születve stb.

tijim mü születés földje. *hodi at us jim pa mü ohtina volta*, a
aradtel litlet tijim mü ohtija kerlata bárhogy is jó volt idegen föl-
dön lakni, megis mind a' születés-földre kívánnak visszatérni. —
(A' ezikk végin : magyarban sü helyett szü).

tij, *taj* tő, csúcs; *num og tij* fej teteje, *as tij* folyó tője, forrása.

tij-ta, ebben: *lant tijta labis* kenyeres tár, pajta.

tij-ta kötni stb. *tijta ne* kötő nő.

tilis hó, hónap; január így is: *tal kudip tilis* tél közepe hava; július *lung kudip tilis* nyár közepe hó.

tin ár stb. *tin ponta* becsülni, *tin jastata* árat mondani, tartani, *tin vohta* árat kérni; *tin vojpsa molli sagat* árat kérni valaminek.

tini-ta árulni. *tinija manem kalanget, tam ogolna kirimodet* add el nekem a' réneket abban a' szánban befogottakat.

tinzan, *tinzän* idegekbül font hurkos kötél. *tinzänna veltaslatot* ilyen kötéllel vadászó.

tis, *tuš* bú stb. *tishta-ta* búsulni stb. *tishtëpsa* fohászzkodás. — (Or. *tužit* szomorkodni).

to az stb. *tou oda, tou potinta* oda fagyni = *ježa p.*

tohting buvár madár.

tologsan = *pong* gomba, fekély. *uksim tologsan* csunya fekély.

tongild-ta hangoztatni, *tonild-ta* h., *tongiltipsa* hangoztatás, trombitálás. V. ö. *tengita* csengeni.

tor daru, *tor požoh* darufiú; *toring darvas.*

tolota (or.) vésű.

tondi és *tondet* nyírkéreg, héj.

tos, *tus* ügyesség, *tostot* ügyes.

tor torok stb. *torip torbet* ajak.

toroh, torhet bél. *vojhul undir elta torhet jugodlet* az állat hasából a' belek jönnek ki.

tori-ta, *torji-ta* rázódni, borzadni. *lu lovatelna torjil* ő egész mivoltában borzad.

tor igenes, törvény. *imi-tor* női jog.

torim isten stb. *torim semat* valóban; *torim velim mur* zsidó = istent ölt nép; *torim tut lil* isten tűz lelke = éjszaki fény.

torn fű széna = *pom. torn kusta juget* szénagereblye; *rosti torn* zöld fű. *)

*) A' Közlem. X. kötetében a' Kondai Vogul Márk-evangelium 4, 28. verse homályosan van írva, mint azon kötet 309. lapján a' *pari* szó alatt olvasható. Az idézett versben: *vojlin na takü jinkimne telitü elott pari-t* nyomattam. Lehet, hogy nem *pari*, hanem *torn* oda való, ha t. i. e' szó a' Kondai Vogulban is ott van, mi lehető.

tob, *tub*, *top* alig, csak.

tovi tavasz stb. *tovi vot* tavaszi szél, *tovi pora* tavasz ideje, *tovi pugol* tavaszi falu, lakás.

tu-ta hozni, vinni = *johtipta-ta*, *vandta-ta* stb. Obd. *mung tusaju holim ur ohlet ohtina* = Berez. *mung tusiju hulim juring uglet ohtina* mi vitettünk három nagy (urias) szánon.

tuga (or.) íjj, görbe fa.

tugaing hír láda.

tugor-ta zárni, keríteni. *tuhripsa*, *tugripsa* kerítés = *os veripsa*.

tugom-ta és **tugol-ta** harapni, *kim tugolta* kiharapni.

tung igenes, stb. *tung-sir* igaz, való, *tungsir torim* igaz isten, *tungimd-ta* igazítani, javítani. *ma kalang tungmülsem* én a' rént befogtam.

tungaltal ezt így igazítsd ki: vagy *tunjaltal* tegnapi. *tam puš loš malšik tunjaltal kiža* most a' hó mélyebb a' tegnapiánál. Talán: *tum-gadl-al*, azaz 3-dik személyü birtokos ragu. V. ö. *tungotl*.

tuš, *tus*, *tos* ügyesség stb. *tuzipsa* mesterség, fortély = *veripsa* tevés.

tuš szakál stb. *un tuš* nagy szakál, *tuš lordta ho* borbély.

turum, *turom* menny, ég, idő stb. — *noh turum pela semet alimtot* fel az égre a' szemeket emelő.

turum tut villám, *met turum tut volijil* mint villám úgy fénylik. — *turum tut lil* éjszaki fény.

pa meg, más; *pa hajot* idegen.

paj rakás, *i paja kirdta* egy rakásra hányni, hengeríteni.

pajil sik stb. *pajla verta* síkká tenni; *pajlot*, *pajlodije* sík, síkocska.

paid-ta, *pajid-ta* vetni stb. *ma luel paitem mü ohtija* én öt a' földhöz vágtam. — *sema poirdta* találkozni.

pajlemi-ta vetni, *pajtübta* vetegetni, vetni. *sorma pajtilita* megölni.

pahni-ta, *pohni-ta* fakadni, *pahnema-ta* u. a.

pal magas stb. *palot* a' magas, *palšik* magaska, *palšikot* u. a.

pal fül stb. *palla*, *pallot*, *patijila*, *patijilašik* siket.

pal-ta félni, stb.

paltap félő, félelem, *paltap an tajtot* félelmet nem ismerő; *pal-*

tapla nem féltő, félelmetlen. *paltapta-ta* félelmiteni, ijeszteni. *tam hot korijipsana paltaptal a'* ház lerogyással ijeszt.

pan fővény stb. *luel pan ohtija omsiltasa* ő homokra ültetett.

pant, *pont* út, *pant nebek* út levél.

parta, *parda* bal, *pardaja* balra.

pard-ta parancsolni, engedni = *esl-ta*. *partipsa* parancsolás. *jong nakpa partipsa* 10 parancsolat (tíz tagu parancsolás).

partipsala, *partipsalot* szabad.

pad, *padî*, *pada* fenék. *anšik padil moža jañzemalem a'* csészét fenekéig kiiszom.

još pad tenyér, *juš padana senkta* tapsolni (kézzel ütni) stb.

padird-ta, *pazird-ta* kinyomni, sajtolni; *padirtipsa*, *pazirtipsa* nyomás, sajtolás.

padlam, *padlem*, *patlem* setét, *padlemšik*, de *padamšik* is setétke.

patsa helyett stb. *vija keži lajim patsa* vigy kést balta helyett.

patrad-ta csapni, *paskolni*. *ink soh libija patroldta* sárba taposni.

pam hő, *lung pamet* (nem *pamat*) nyári melegek.

peil, *pejil* fürdés, stb.

C. *pêget* stb. Déli V. *päjlt-uhv* lovat úsztatni = *lovi pejtata*.

peimti-ta, *peimta-ta* fázni, fagylalni = *iskina labidta* (hideggel étetni); *peimtimot* fázott, fagyott = *iskina laptilšata ho*: *peimtili-ta* fázni, *peimtilim* fázott, fagyott.

pel fél, oldal; *pelak* u. a. vidék, hely. *hot libi pelkel* = *tagel a'* házban a' helye.

pel-ta szűrni, *peld-ta* u. a., *pellili-ta* szűrőkálni.

penk fog, *peng nogajet* fog-hús, ín; *siri*, *elli lojta penket* előfogak.

pesat (or.) pecsét. *pesating* pecsétés, *pesating lal* pecsétés öl, törvényes öl.

peš ló üstöke.

perna kereszt, stb. *perna azi* kereszt atya. *pernaja jupsa* keresztelés. *torim evilipsa takla i pernaja jupsa takla turum nubit volipsaja nem hojat an eslsal* istenbe való hit és keresztelés nélkül a' mennyországba (örök életbe) senki nem bocsáttatik.

petkaš rigó, húros madár = *hongra siški*.

pedi, *padí* talp, *kur pedi* lábtalp. C. *pete, pede, piti* fenék, V. *püt*.

pil fél, vel, *pil ho* társ, *pilhoang* társas.

pild-ta felesíteni, befoglalni, *lungtipsaja p.* számításba befoglalni; *ma piltsem luel* én számba vettem őt; *piltipsa* egyesítés, befoglalás.

piltsa-ta egyesülni, foglalódni, *piltsiji-ta* egyesülni, csukódni. A' *pil* tőhöz felhozott hasonlatosság. C. *pi, pe* ezekben *itpeja* stb. nem áll, mert *itpeja* = *jilbija*.

pis csuda, nagy tehetség. *pising* csudás, *pisinga verim* csudásan lett.

pürjü-*ta* nyomozni stb. kiszedni. *pürjüpsa* kiszedés. *hoga elta lát pürjüpsa* = *aktüpsa* a' húsbul a' csontoknak kiszédése. *pürjüpsa takla* választás nélkül.

pürbavüd-*ta* (?) kiegészíteni, toldani, segíteni = *notila-ta*.

pid-*ta* esni stb. *a* raggal belécsni, hozzá-tartozni, mint *sema pidta* születni, *sema pütim hadl* születés napja; *manema pidl* hozzám tartozik. *manema pütim la' jah tajtem* hozzám, alám tartozó hadi népem van. *izagat sit, mola pa hoja pidl* mind az, a' mi más-hoz tartozik, mi a' másé.

püti, *puti* fekete, *püti olip* fekete festék, *pütişik* feketés.

C. *pegda, pegde*. *)

pogül, *pogol* csomó, gomb, daganat stb. *mû pogol* göröngy. *pohnü-ta, pogon-ta* fakadni, stb. *sopek pelka pohnis* a' csizma felszakadt.

pogatur (tör.) úr, stb. *pogatura* erőszakosan, vadul.

pol-*ta* fúni, stb. *pold-ta, polta-ta* fúvatni, fúni.

*) A' Castrén-féle osztják *pegda, pegde* szakasztott olyan mint a' magyar *fekete*, mintha *fek* = *peg* volna a' tő. Már Kreznerics így magyarázta meg: *fek-ette*, mit a' N. Szótár emígy fejteget: »mit a' *fek, fekelý* megrontott, vagy olyan, mint a' fekvő testnek nem világos része!« A' czikk végéhez hozzáfűti a' N. Szótár: »A' köznép a' két utóbbi mássalhangzó átcserélésével gyakran *feteké*-nek mondja.« A' köznépnek van igaza, mert *fete* a' tő, osztjákban *püti, puti*, a' melly tőből egy torokhang (*pegda, pegde*, mintegy *fekte*) kiesett. Az utótag *ke* pedig kicsinyítő. Tehát *fekete* az eredeti teljes alak, melly *feteke*-vé vált, 's melly most *fekete*. A' kicsinyítő pedig ott van a' *szür-ke* (sel-, sel-ke), *sár-ga* (sár = *šore*, vog. *sajr-eng*), vog. *telkve*, osztják *lel* alacsony, *szür-ke*, C. osztják *sur* szókbán is).

poltna-ta egyszer fúni. *torim poltnas hanneho libija lileng i sorimla lil* isten fút az emberbe élő és halhatatlan lelket.

poling mennydörgés, morgás; *polijü-ta* dobolni, zörögni stb. *polijüpsa* dobolás, morgás, hebegés.

polos takony, nyál. *pusta kim polos* kifúni a' taknyot.

polsing és *polžing* taknyos, nyálás, *polsinga verta* bepökni.

polť rothadás, rothadt = *lijim*.

pon-ta tenni, kiherélni, stb. *ponimho puris, poris* = *hopt puris* ártány.

ponili-ta teddegélni.

ponš-ta, *ponži-ta* nyitni, látni = *vandta*; *sem ponžipsa* látás.

ponš-ta, *ponži-ta* melegíteni, érni; *hodis roninga reget ponšilet* mi lassan érnek a' bogyók.

ponži-ta fosztani = *jorna vita* erővel elvenni.

ponžiji-ta fosztogatni, *ponžijüpsa* fosztogatás, rablás.

pont, *pant* út, *pont nebek* útlevel.

pori-ta fordúlni, *porita-ta* fordítani. *lu sogol izagat arurna porisale* ő a' deszkát mind sokképen fordítgatta.

pos jel, jegy, csuda, czél, stb.

pozing jegyes, *pozing nebek* bélyeges papiros.

pos-ta, *pus-ta* fúni.

poš fos, szar, *pos ebil* fing, bűz.

poš-ta ázni.

pošta-ta gyakran ázni.

pošta-ta áztatni, locsolni. *inkna noh poštata* vízzel fellocsolni, feláztatni.

požoh (tör. buzagu?) 1) borjú, csikó, *mis požoh* borjú, *oš požoh* bányó; *lovi požoh* csikó.

2) fiú, *požoh* = *navirem*, *pošhije* gyermekcse, *kuť požoh* ördög fija.

3) *požog*, *požoh* tojás, csirke.

pošni és *pošni rus* szántó-vető = *lant har verta ho*.

poroh, *porog* törzs, szár. — *sem poroh szemgolyó* = *sem lakije*; *evilpsa sidi lavilman tajat met sem poroh* a' hitet úgy őrizték meg mint a' szemfényt.

V. *parah*, *parah supü* törzs, derék, *tatel parah* test törzse, tagok nélkül, *siri parah*, *park* kar; *kumit parkü* az ember dereka, törzse.

pordon, *porden* méreg, orvosság stb., tapasz, flastrom. *tan porden bijim noĝil kim tall e'* tapasz a' genyedtséget (rothadt húst) kihúzza.

pod-ta fagyni stb. *potimsata* fázni, fagyni, *tau potimsata* oda-fagyni, megfázni.

podali gömbölyü dolog, *podlang* gömbölyűs; *og podlang* fejtető. — *vizing potlang* = *saras voj* tengeri vad, némi czethal.

potar, *poter* beszéd stb.

potra longta beszédbe jutni.

potard-ta beszélni stb. *lu i muhtü potarl, a izagat sumpa* ő egyre szól, de mindég bolondul.

pua bel, *pua pelak jož* bal kéz.

pujla-ta és *puĝli-ta* dagadni. *sem kaži, hun semet puĝliet i virdet* szem betegség, midőn a' szemek dagadnak és veresek.

puka bögy, begy, *tohling voj puka* madárbögy.

puhrem zivatar = *votas, puhreminga jita* zivatarossá lenni.

pugol-ta törni, bökni; *kurna kim pugolta* lábbal kilökní, kirügni; *puhtipsa* lökés, *šuka puhtipsa* széttörés.

pugolma-ta egyszer lökni. *kim lucl pugolma lökd ki öt.*

pugot képzelődés, haszontalanság.

pugod-ta fecsegni, képzelődni.

puhtipsa bohósság, *puhtipsajet* haszontalanságok.

pul-ta, *pol-ta* fűni, *tut pulta* tüzet fűni.

pula-ta fuvódni, dagadni.

pulim još dagadt kéz.

pulang kor, mellett, vel stb. *molti pulang ulta* valami mellett lenni.

i pulang kad návirem tajdot iker gyermeke van.

pulín, *puln* csalán, *handi puln* csalán, *rus puln* kender; *puln kol, kel, šunži* kender kötél, zsinag; ellentéte *handi sens kol* közöséges osztják kötél. *karding har izagat handi pulinna lap tijiš* az egész udvar csalánnal be van lepve (növe).

C. *púden, poden* csalán, V. *ponel, panel* kender.

pungil oldal stb. *pungil aži, anki* mostoha atya, anya.

pungil poh, evi mostoha fiú, leány.

punt (or.) font, *punt podali* egy fontnyi.

pus, *pos jel*, jegy.

pus-*ta* fúni, fejni; *mīs pusta* tehenet fejni. *ne vīlet puslajit vedra a' nōstény réneket vederbe fejnek.*

puzīng fűvás, lehelés, *puzngūlta*-*ta* lehelni.

puš szer, rét stb. *pužīng* rétes, *holīm pužīng* háromszoros.

pušmek (or.) faczipő.

purla-*ta* repülni; *noh purlata* felrepülni = *ellata*, *togolna* *noh ellata.*

purlīlī-*ta* repdesni, *noh purlīlīta* fölrepdesni.

purīnd-*ta* taposni.

purīndla-*ta* taposgatni stb.

purti-*ta* rontani stb. (or. portif).

puti, *piti* fekete, *puti gurbi vohsar* fekete színű róka. *vogema tiji tomi puti ogpa ho* hídd ide azt a' fekete fejű embert.

put-hulīng fekete-kormos, *lu izugat puthulīngi senkīm ō egē-szen kékre van verve.*

vanlta-*ta* stb. vezetni, vonni. *lovī sermatl elta vanltata* lovat kantáránál fogva vezetni. (Hiba volt: *sematl.*) — *vanltata kol* alatság, hajóvonó kötéL.

vankar horog stb. *vangrep* és *vankrep* horog. *hop šukadta vankrep* sajka horog.

vankīrd-*ta* görbíteni stb. *hul vankīrdta vunīp* halászó horog.

vans-*ta*, *vasta* vágni.

vanzep vágó, vájó stb.

vanži pázsit, fű. *vanži leta* fűvet enni.

vand-*ta* látni stb. *vanda*, *lu hungīs juh ohtija* lásd, ő felhágott a' fára.

vantjīl-*ta* nézni. *mola lamba ma nūngen vantjīlsem* mi félelnek néztelek én.

vas-*ta*, *vans*-*ta* vágni, *vaska*-*ta* csapni. *ma luēl veš punglel sagat vaskasem* én öt pofon csaptam. I. *vozk*-*ta*.

vaš keskeny stb. *vašot* keskeny valami.

vaš hū-juh keskeny, hosszú fa = bot.

vaš, *voš* város, *vaš šeži jah* városbeliek, polgárok.

C. *vač*, *voš*; V. *uos*, *us*.

vei erő stb. *vei numbija serimlem* nagyon, szerfelett csudálkozom.

vel-*ho* özvegy, nőtelen. C. *huj vele* özvegy ember, *neng vele* özvegy nő. V. *vatp*, *votp*.

ventša-ta (or. *venčat* esketni) házasodni stb.

ves folyó köze = *kultaga, lavi. hun tam ves muhtü manlen, šoma tajä* ha azon folyóközön által mégy, igenesen tartsz.

veska (or.) mázsa, *veskajet* = *pusmeket* mázsák.

veskalu-ta mázsálni.

veskaš, *veskat* igaz, *veskašla* igazságtalan, *veskašla jis* igazságtalan lett. *lu manem kamün puš veskašla verilip us, no ma an likaslem* ő nekem egynéhányszor igazságtalan tevő volt, de én nem haragszom.

veš kép, homlok, *veš podlang* homlok, *veš pungil* orcza, *veš pungil senkta* pofon csapni; *veš mungta ultahtü* orcza törölő.

ver tett, dolog stb. *imi ver* női munka, *vera paidta* okolni, vádolni, *vera pitim* bünbe esett, *lu verel* az ő tette, büne, *verla* dologtalan, *verla ho* semmire kellő = *an mostot*.

ver-ta tenni, *verta ho* mester.

veripsa tevés, mesterség.

verili-ta, verila-ta teddegélni, *verilipsa*; — *patlama verilata* setétté tenni.

vü-ta vinni stb. *noh vüta, vüjita* kivenni, *noh vüjipsa* kivétel. *vüjili-ta* viddegélni.

vüji-ta merülni, *inkna vüjipsa* vízbe merülés.

vilt ebben: *lankir vilt senkta* vállra ütni.

vüs, *vuš* (or. *vešč*) dolog, *longta vüs* bemenő dolog, bemenés = *longipsa*.

vüzäng potlang ezethal féle.

vür, *vr* vér stb.

vürta vértelen.

vürki (or.) *varkü a'* hal kövérségébül való étel.

vürti veres, veres bogyó, ribiszke.

vürdet veresek.

voj vad, állat stb. *mü har voj* giliszta; *mü har voj* kígyó, (nem egér). *jink ohtina ulta mü har voj* vízi kígyó.

voj zsír, *hon, undir tibi voj* bélzsír; *purüs voj* disznózsír.

vojltá-ta aludni = *hojta*.

voh-ta híni stb. *näng manem vohlen* te engem hísz. *lucl voža vogla* ő városba hívatik.

vol alap, alj, hely stb.

volla stb. *volla velta, senkta* agyon ütni.

vol-ta élni stb. *manem togo tuva, hoda ning vollen* engem vigy oda, a' hol te élsz.

vola (or.) akarát stb. *ning volaen at ull* te akarátod legyen. *hoda torim vola ull, seda izagat veret jeminget* a' mint az isten akarátja, úgy minden jó.

volita-ta reá beszélni.

volī-ta fényleni, villámlani = *kaltma-ta*; *volsis* villámlott.

vonh-ta, vong-ta vágni, *vongim, vongimot* vágott, *vongim sogol* vágott, simított deszka.

vonhli és *vondil* forgács, *vondlet* forgácsok.

vondir vidra = *ink voj* vízi vad.

C. *vander*. V. *vuanter* = *kul tep* hal evő.

vosti zöld stb. *vosteh* gerezd. *vostot* a' sárga. *požek libi* *vostot* tojás sárgája.

vozik-ta vágni, simítani, *voskim* vágott, csapott.

voskiji-ta simítani, gyalulni, *voshilija luel ajilta* simítsd őt egy keveset. V. ö. *vas-ta, vaska-ta, vans-ta* vágni.

vošla-ta iszapban piszkoskodni; *vošlah* iszap, *vošlaging* iszapos, de ikrás is. *vošlaging hul* ikrás hal; *vošlaging taga* iszapos hely.

voš, vaš város stb. *kurd voš hari* útcza.

voš-ta, uš-ta halat fogni, *vošta pol* hal fogó geréb.

vožem vészhaló = uzom.

voringa, *voronga* varnyu, varjú.

vord-ta támasztani, *vortsatu* támadni, *vortsata takla* makacság nélkül.

vot szél stb.

hola vot, holejt v. keleti szél.

kevi vot nyugati szél.

nim hola, holejt v. éjszak-keleti sz.

nim kevi oling v. éjszak-nyugati sz.

nim ous vot éjszak . . . sz., *nim ous vodet ajker tilis oling el-bina i holim jang hadl vultodet* az éjszak . . . szelck a' márczius hó elseje előtt harmincz napig valók.

vobijī-ta tudni, nézni = *vanditijita*.

vobijipsa tudás, nézés.

vobili-ta kitudni, nézegetni = *vandili-ta*.

vunip horog, halászó horog.

vuš-ta, *uš-ta* ismerni, *vuštót* ismerős.

vuš, *veš* (or.) dolog = *pukit*, *ulam*, *volam*.

vur, *vir* vér.

maïrd-ta stb. igyekezni stb.

maïrtlipsa törekvés.

mal mély stb. *mala* melyre, *malašik* melyecske, *halajet mûna*
mala lap hírilita mosl a' halottakat a' földben mélyen el kell ásni.

mal-ta megtapintani.

malijeta topogatni.

malsa-ta tapogatózni, *malsiji-ta* barangolni.

maltï, *molti* valami, *maltïja vijanta* valamibe fogni.

man-ta menni stb. *pungla manta* kerülni, *manïpsa* és *manapsa*
menés.

manïli-ta, *manïla-ta* mendegélni; *pungla manilata* kerülgetni.
ma hun'itelna pungla manïlasem kutapsïpsajet elta, i tam pora
ohtija arurna tarinlasem pungla manta, pa pungla manta kum an-
tom us én mindég kerülgettem a' veszekedést, akkor sokképen igye-
keztem kerülni, de azt kerülni mód nem volt.

manži-ta szakítani stb.

manžili-ta szaggatni.

mangema-ta elszűnyodni, *mangëila-ta*, *mangnïtla-ta* szundo-
kálni; *mangëtilipsa* és *mangnïtilipsa*.

mangnïtïlsa-ta elszundokálni.

mažak ököl, *mašket* öklök; *mašket ohtija senkta* öklözni. C.
mežek.

marïji-ta mennydörögni stb. *paling marïjïpsa ñol* isten nyíla.

mat, *mad* mi stb.

madta mintha. C. *metta?* *tomadta*, *tamadta* tegnap.

melek, *meleh* meleg, *meleh turpi turing vuat* meleg torku,
leheletü szél.

C. *melek*. V. *maltep*, *maltïp* meleg.

menim-ta szakadni stb. *noh menïmta* felszakadni.

men-ta hajlani, menyülni; *menïpsa* hajlás.

mend-ta meghajtani, görbíteni. *tam kardï mentïm a'* vas meg
van görbítve.

menla-ta hajlongani stb. *menlapsa* és *menïpsa*.

met mint stb. *novï met loñs fejár* mint hó; *met izi* mint az,

C. *ta-ment* olyan mint az.

med-ta érinteni stb.

medsa-ta, metsa-ta nyújtani. *ma n̄ng ohten nebek metsasem* én neked papirost nyújtottam.

mij ád stb.

mijla-ta addogatni, árulni. *lant mijlata han lobas elta* lisztet árulni az országos tárbul.

mil, *mal* mély. C. *met*.

mis, *mus* tehén.

mit, bér stb.

mitas-ta bérbe szegődni. *lu mitazis pum kušta* ő szegődött fűvet gereblyélni.

moj vendégség stb. *maj-ho* vendég.

majla-ta, mojli-ta vendégül lenni, ajándékozni. *majlipsa* ajándék, *majlipsa vita* vendég ajándékot elfogadni.

molgadi = *mogadi* tegnap.

moltas sok stb. *moltasot, moldasot* bőség, *moltasipsa* u. a.

molti valami. *ma ohtija vilem molti pukitot* magamhoz veszek valami dolgot. *molti-kem* valamicske.

Lapp *maodde, modde* sok.

molsad-ta, *mgltsa-ta, molsadta-ta* kizárni, kirekeszteni.

mos-ta kelleni stb. *an-mostot* = *verla ho* semmire kellő.

mozing kellő, lehető. *a hunki mozing* ha pedig, *mozingeš* lehetőség, talán.

mošta-ta vélni stb. *ma tami elta moštalem, lu hanneho s̄ir an tajl* én ebből azt vélem, látom, (hogy) neki ember módja nincsen, embertelen.

moštand-ta vélni, gyanítani, — jövendőlni, jósolni. *hoj mostantil, sit krek verl a' ki jövendöl, az bünt követ el.*

moroh-ta bedugni, *morgimot* bedugott, befojtott. = *lap lunktimot*.

mort mérték, határ, ezél stb.

mort numb̄i mérték feletti.

mortot mértékes, *mortotla* mértéktelen.

mû föld stb. *mû jilbi* pokol. *torim mu jilbija vohl̄is edltata luel veskata volimodet* isten a' pokolra szállott alá, hihozni az ő igazságosan élőit. — *mû har, mû soh, mû ler* pázsit; *mû ler voj* földi giliszta.

mung földi, *mung ho* belföldi.

muj mi stb. *muj vorna* miért?

muj vorna . . . an miért nem?

muj vorna tamì an versen miért nem tetted azt?

muk, *mok* gond, baj. *muk tajta* gonddal, bajjal lenni.

mukla gond, baj nélkül.

mukanì púp, görbeség = *sonk*, *sunk*.

mukaneng görbe.

muhtì által stb. *luel muhtì nila* ő keresztül látszik.

mungil csimbók, kötés; *mungling* és *muhling* csomós.

mur, *mür* (or.) nép. stb. *mur paj* nép sokasága. *mur kaži* ragadós betegség = *adim kaži*.

Schlözernél (Allgem. Nordische Geschichte. Halle, 1771, a' 308—315. lapján) van egy kondai szójegyzék (Kondisches Wortregister) az Irtis mellékéről, melyet Schlözer a' *Fischer* gyűjteményéből vett. — Ezen Fischer-féle szók az éjszaki osztják nyelvhez tartoznak, mert ott vannak következő igealakok: *ma omeslam* én ülök, *nu omeslan* te ülsz, *lu omesl* ő ül; *mung omeslu* mi ülünk, *nung omeslite* ti ültök, *lül omeslat* ők ülnek; másszor *lu lollat* ők állanak. — *Klaprothnál* is van (Asia Polyglotta, Atlas, zweite Aufl. Paris, 1831. a' XII—XXII. lapjain) egy osztják szó-jegyzék, még pedig, úgymond, a' Bereзов, Narim, Jugam, Lumpokol, Vašjugam vidékeiről, melyet Kl. a' Katalin császárné nagy Egybehasonlító szótárából vett. — Tanúság kedviért közlöm itt, úgy, hogy a' magyar és a' Vologodszki-féle osztják szó után C. a' Castrénnél, F. a' Schlözernél, Kl. a' Klaprothnál lévő megfelelőket jelöli.

ajak torip, toribet, C. petem, F. pülem Kl. —

aczél jitip, C. — F. intl-vuah, Kl. —

arany sorni, C. sorña, F. sorne, Kl. sorne, sarni.

arany pénz sorni voh, C. — F. sorneng vuah, Kl. —

atya jü, jig, aži, C. jig, jih, afa, F. jüg, Kl. aža, igam = atyám.

anya anki, C. anga, ange, F. anke, Kl. aña, anke.

agyag sohta, C. meg, meh, F. nembol (?), Kl. sare müg = sárga föld, sohta.

asztal pasan, C. pesen, pesan. F. pesan, Kl. —

ablak išni vīs, C. isen, F. teräca? Kl. —

ajtó ovī, C. au, F. hot-au, kat-au = ház ajtó, Kl. hot-onk = ház-nyílás, au, leveng, tepeh. A' két utolsó szó alkalmasint függőt jelent.

ágy tahti, hojta tahti, oltípil, C. — F. vujde soh = talán oltá soh azaz fekvő bőr, mint az evangéliumban *olindta jug az ágy*, Kl.

állani loj-ta, lol-ta, állj meg loja, lola; C. tod, fond, F. lol, — Kl. lolej = állj meg, rotä = csendes. Fischernél: ma lollam, nung lollan (lolla), lu loll = állok, állasz, áll; mung lollu, ning lollite, lu lollat állunk, állotok, állanak.

aludni hoj-ta, vojltá-ta. C. âd, ôd, ôdam = álom, F. ma vojtlam = alszom, Kl. vojtleem, hollem, voltlaj = alszik.

alvás hojpsa, vojltipsa.

árpa — C. — F. lant, Kl. — Tudjuk, hogy *lant* ételt, ehettőt, gabonát jelent. Déli vogulban *ašlah* az árpa.

alacsony lel, C. tet, F. lel, Kl. lel, te' nägol (?)

asszony imi, C. imi, F. — Kl. imi.

ég, *menny* turum, C. — F. pölh = felhő, Kl. nomen, num felső; num torom, jom = cső?

eső jert, C. jert, jom, F. jert, Kl. ert, jert, lovet?

jégeső potem lońs, seming lońs = fagyott hó, szemes hó, C. — F. pojssam (?) = pot-sam, sem = fagy-szem? Kl. pojšem, keung lonč = köves hó. Déli vogulban is *ähtežung* = *ahtesung* = köves.

éj at, C. at, jagon = késő, F. at, Kl. ej, jig (?)

ember ho, C. huj, ko, F. huj, Kl. ho, huj.

erdő und, unt, C. unt, vont, F. arjuh = sok fa, Kl. ar joh, vont.

ezüst sel voh, novī voh, C. — F. jim voah = jó ércz, Kl. im voh, naji voh = novī voh, azaz fejeér ércz. Az *ezüst* úgy viszonylik a' szirjän *ezš*-hez, mint a' *nyuszt* a' vogul-osztják *üog*-hoz, mellyekről az utó *t* lesett.

est il, ila; C. ida, F. itn, Kl. ctnopelik, itna, iten, itn. — A' tő *il* vagy *ila*, *it*, *ida*, a' *na*, *n* rag, tehát estvel: ilna, itna, itn.

éjfél (at = éj) at-kutip, C. ât-kuttep, F. at-kutlep, Kl. (at, ej = éj).

év tal-lung (= tél-nyár), C. ôt, âtl, F. ool, Kl. tel (= tél), *al*. Tehát látjuk, hogy az *év*-nek megfelelnek finn vuot, osztják ôt, ôl, âl.

enni le-ta, lelem = eszem, C. tev-da, F. lelem = eszem, Kl. le-ta, lelem.

éhes lela (= étlen), C. — F. simgudai, a' mi érthetetlen, Kl. —

evet lanki, C. tanga, tenki, F. lanka, Kl. —

eb amp, C. âmp, F. amp, Kl. amp, amb.

egér lenkîr, C. tenger, F. lenkar, Kl. lenkîr, lungur, longur.

élő, *eleven* lileng, C. titeng, F. lilen, Kl. lil, vulta. A' lil = lélek, élet, a' vulta pedig ol-ta, vol-ta = élni.

isten torîm, C. tîrem, tîrum, F. turom, Kl. torom, torm.

iny angin, C. angen, F. angn, Kl. —

íjj jugol, C. jogot, F. jogodl, Kl. —

inni ja-, jaî-, jans'-ta, C. jeñ-, jiînda, F. jandsa, Kl. jens-ta, janslem = iszom.

írni haš-, hanš-ta, C. hanž-ta F. kand-sa, Kl. —

ördög kuł, C. kuł, F. kull, Kl. —

orr úol, C. úot, úat, F. net, Kl. ñol, ñul.

orcza venž pungîl = arcz-oldal, C. pôhtam, pugodem, F. ongl = ungîl száj, Kl. puglom, puglem. A' C. és Kl. megegyeznek.

ón uln, C. — F. uln, Kl. — Tudjuk, hogy Fischernél a' vogul *alna* ezüstöt jelent, 's hogy az ólom osztjákul *lolpi, tolpa*.

ülni oms-ta, omîs-ta, C. omîs-ta, umîs-ta, F. ma omeslam = én ülök, omeslan = ülsz, omesl = ül, omeslu, omeslite, omeslat ülünk stb. Kl. —

út pant, C. — F. pänt, Kl. —

úr uort, urt, C. — F. ûrt, Kl. —

újj luj, C. tuj, F. dluj, Kl. luj, loj, joj.

kéz još, C. kêt, kôt, F. ket, K. jaš, kôt.

köldök pukîng, C. puklang, pukleng, F. poklong, Kl. —

könyök još kavan, još keven, još serkep, C. kungnaj, kunhûi, F. kungaj, Kl. —

kopeka volh, vog (pénz), C. tanga, tlenki, vah, F. jah langa (= tíz evet), Kl. — Lásd a' szótár 69. 70. lapjait.

kút, *forrás* sojm juram, ilbi sojm = patok árka, előpatak, C. — F. mî vong = föld-gödör. Kl. —

kés keži, C. keže, kačeh, kočeh, F. keč, Kl. —

kanál úali, C. úala, F. úala, Kl. —

kerék lak, C. — F. arba-lageb, Kl. — Az *arba* szó török = szekér, *lageb* pedig = lakep, lagep = kerekü, gömbölyü.

- kötél** šunši = zsinog, C. —, F. žánža, Kl. —
kantár sermat; C. —, F. šermat Kl. —
kancza ne lovi = nöstény ló, C. neng tau? F. nen lau, Kl. —
kenyér náú, C. náú, F. nan, Kl. nän.
kék pudí, piti = fekete, C. — F. langa žinž, Kl. — A' F.
 langa = ég, vog. leang; žinž talán az orosz sinij = kék.
kis aj, C. aj, F. aj, Kl. aj.
kő kevi, C. keu, F. keu, Kl. kiv, keu, koh.
has hon, hun, C. hon, honaj, F. hon, Kl. hon, kun, poroh =
 derék, ont = onder, under = has.
hó (nix) lonis, loús, C. tonf, F. tonž, Kl. lonč, lonč.
hólyag — C. hama, komlang, F. kauvah, Kl. —
hó, *hold*, *hónap* tiliš, C. tiliš, F. tileš, Kl. tileš, tiliš.
hát šanš, C. čanč, F. ženž, Kl. čenš, čanč, tünč.
hol-(*val*) *hol-nap*, hola, holejt, C. hoda, F. kulangatl, holan-
 gatl*). Kl. holoet, huleut.
haj ubit, C. —, F. ubot, Kl. upat, obit, opta.
homok pan, C. pan, F. pan, Kl. pan.
hét labit, C. tábet, F. sabat, Kl. labet.
hegy rep; C. rêp, F. raep, Kl. rep, fáf.
ház hot, hat, C. hôt, hát, F. hot, Kl. hat.
harisnya vaj, C. vaj, F. voj, Kl. —
hordó — C. — F. lagun? Kl. —
hús noga, C. nôga, nôgo, F. nogo, Kl. nogo, űuga, űogaj.
hal hul, C. hut, hutl, F. kul. Kl. kul, hul.
hideg iski, C. — F. ajdsek, Kl. iški, itik, itěih.
holt hala, halim, C. hadem, F. kolom, Kl. —
gyermek návirem, C. náurem, aj náurem; F. aj navrem :
 kis gyermek, Kl. —
fiu gyermek ho návirem, C. —, F. pog ho = fiu ember, Kl. —
gyűrű lak, C. —, F. lageb, lásd a' **kerék** szót.
gyökér ler, C. turt, F. ler, Kl. ter.
jávör *szarvas* kuring voj = lábas vad, nagy vad, C. noh,
 nouch, F. krungoje = kuring voj, Kl. —
juh oš, C. oš, a' F. oš, Kl. —
jég jonk, jenk, C. jenk, F. — Kl. jonk, jenk.

*) *holnap után* = phj gatl.

jégeső seming lonís = szemes hó, C. — F. pojssam, Kl. pojšem, keung lonč. A' F. és Kl. pojssam. pojšem nyilván *sam, šem* = szem, és *poj* talán a' *pot, pod* = fagy szó. A' Kl. keung lonč = köves hó.

láb kur, C. kur, F. kur, Kl. kur.

leány evi, C. eva, euva, F. euva, Kl. eua.

levegő ég vot = szél, C. — F. aebach (sic)? Kl. epil, pugram = pulrem, szélvész.

ló lovi, C. tau, F. tau, Kl. tlau, lou, log (kopta loh = herélt ló).

lakat toman, C. tuman, F. tuman, Kl. —

látni â-ta (tudni, látni), C. uj-ta, F. ent ulem = nem látok (= an ulem). Kl. —

lúd lunt, C. tunt, F. lunt, Kl. lont, lunt.

levél ľbit, C. lipet, libet, F. ľibet, Kl. lipit, ľibet, ľuvat.

nagy un, C. êne, una, F. enä, Kl. on, una, ele, helle. A' két utolsó szó lehet = vog. = *äl* fel, *äli* felső.

néne obi, C. opa. oba, F. opo, Kl. obe, jigem evai = atyám leánya.

nap hadl, C. hatt, F. hotl, Kl. hatl, kotl.

nő ne, C. neng, F. neng, Kl. näng.

nevetni úah-ta, C. úah-ta. F. ma úahlom = én nevetek. Kl. —

nyelv nálím, C. úadam, úadem, F. nälem, Kl. nälem, nälím.

nyíl íol, C. íot, íatl, F, nodl, Kl. —

nyúl šour, C. čaver, čever, F. žauvr. Kl. —

nyuszt úogos, C. úogos, F. úogos, Kl. —

nyest — C. — F. susar, Kl. —

nyirfa sungit, sumet, C. sümet, sugmet F. sumet, Kl. —

száraz sorím, C. sôrom, sârem, F. sorom, Kl. —

szárny marik, C. mérek, F. moreg, Kl. —

szán ogol, C. ôgot, augotl, F. ogol, Kl. —

száj lul,*) C. tut, F. lul, Kl. lul, jul, ungl = nyílás, száj.

szél vot, C. vôt, vât, F. vot Kl. vuat, til.

szív sam, C. sem, F. sôm, Kl. sem.

szék — C. — F. omas-juk (ülés-fa) Kl. —

*) A' szótár 83. lapján a' *lul-na* szót nem értém, de a' F. és Kl. *lul*, a' mi-nek a' C. *tut* törvényes megfelelője, bizonyosság, hogy az idézett *lul* száját jelent. Tehát *lulna jelba edta* száj által előjönni, nyilvánulni.

- szem** sem, C. sêm, F. sem, Kl. sem.
ször pun, C. pûn, F. pun, Kl.—
szakál tuš, C. tuš F. tuš, Kl. tuš.
szolga ort, C. ort, F. ort, Kl. —
szolni jasta-ta C. jasta-ta F. jasta, Kl. —
szomjas langalíp = kívánó, C. — F. jantlam = iszom, Kl. —
sárga novî hurbi, vostî = világos, zöld, C. — F. narba nej-
 leb = narîp és nejl? Kl. —
sör araš ink = savanyú víz, C. — F. sur;*) Kl. —
sírni lil-ta, C. tél-ta F. ma túlam = sírok, túllam helyett, Kl. —
süveg mil, C. mil, F. mil, Kl. —
sötét patlam, padlem, C. pêtlem, F. botlem, Kl. —
zúz, dér loıs = hó, C. — F. laum. Kl. — A' F. laum = lom
 lehet, mi nem csak a' finn lumi = hó, hanem az osztják loıs, lonıs-
 szal is egyezhető.
zöld vostî, C. vasta, F. vasta, Kl. vošte.
zab lovî labidta lant = ló etető gabona, C. — F. vat-lant
 Kl. vat-lant, turîn lant, sulo. — A' vat-lant = szél gabona, talán az
 orosz озимный овёс = Winterhafer.
csillag hos, hus, C. hûs F. luz, Kl. hus, kos.
csizma nir, C. nîr, F. nir, Kl. —
részeg kutsîm, kutjîm. C. —, F. kudsaj, Kl. —
réz padar-uh = padar-voh, C. — F. peter-boah, Kl. —
rubel — C. čaget, F. sot langa = száz evet (kopeka). Kl. —
ruha sah, sah-kuš C. sah, F. sah-ner = felső ruha-csizma, Kl. —
bőrruha oš C. űč, űš, F. oš (na), Kl. —
rén szarvas vîl, kaleng, C. veta, veda, F. vüle, Kl. —
tó tû, C. teu, touh, F. tou, Kl. —

*) Nevezetes míveltségi szó a' sör, osztják sur, votják sur, perm sur, dél
 vogul sar (Ahlqvist szerint, Culturord, 45. lapján sara), cseremisiz sra; — habá
 a' török-tatár sera volna is eredete. A' magyar bor szónak is illetén eredet
 lehet, mert a mordvinben pura (pure), cseremisizben pujro méhser, elemben a
 cseremisiz pura ser; ujugurban Vámbéry szerint bor (a' bor). Vajjon ez az uju
 bor egy-e a' csagataj-osmán boza = hevítő-ital-val? kétkedik Budenz, Nyelvtud
 Közl. X. köt. 78. lapján), minthogy az ujugur nem látszik a' z-r változást űg-
 kedvelni, mint a csuvas; azonkívül a' boza szónak töröksége is kétes volna még
 De akárhonnán származnak is a' sör és bor szók, a' magyarok magokkal hoztál
 azokat, akár mint eredeti ugor, akár mint ott a' közös ugor hazában kölcsö-
 vett szókat.

tűz tut, C. tût, tuget, F. tût, Kl. tugut, tut. *tűzi fa* sorím jog,
juh = száraz fa, C. — F. sourum juh, Kl. —

tehén mis, mus, C. mis, F. sagar (tör.), Kl. mes, sagnar.

teve = C. — F. tija (tör.). Kl. —

disznó puris, C. puraš, poreš, pures, F. pures, Kl. puris, poris,
poros.

tok-hal sog, soh, C. — F. soh, Kl. —

tej esím-ink (emlő viz), C. esem jink, F. esemik = esem-ink,
Kl. esem-jink, tüti-jink (seecs-víz).

tojás požoh, C. moh, kar-moh, F. kar-moh, Kl. karemoh,
moh, pažoh.

tegnap mogadl, C. — F. mohatl, Kl. —

pénz vog, voh, C. vah, F. vuah, Kl. —

fej og, oh, C. oh, uh, ouh, F. uh, Kl. uh, og.

fül pal, C. pet, F. pel. Kl. pel, pil.

fű pög, poh. C. poh, pah, F. poh, Kl. poh, pah, pagam =
fiam.

férj hó, hoj, C. ku, kuj, huj, F. huj, Kl. ho, huj.

fa jog, joh, juh, C. juh, F. juh. Kl. joh, jog.

folyó jogan, C. jeaga, F. tangat = Irtiš, Kl. jugan, jogan,
tangat.

föld mû, C. meg, meh, F. mög. Kl. mig, mih.

fejsze lajim, C. tájem, F. lajem, Kl. lajim, lajm, jajm.

falu pugol, C. pogot, F. ar hot = sok ház, Kl. —

fazék put, C. put, F. put, Kl. —

felhő paling, C. peteng, F. püllen, Kl. —

fürdő peil, pejil, C. peget, F. pegl hot = fürdő ház, Kl. —

fekete piti, puti. C. pegda, pegde, E. puja Kl. piti, pugete.

feküdni ol-ta, C. — F. ol-lam = fekszem, Kl. —

fark li, lij, C. teg, teuh. F. lüg, Kl. —

farkas jevir, C. jeura, jeureh, F. jeura, Kl. —

fenyő hul, hol, C. hut, F. hul, Kl. — *feketefenyő* — C. unža,
onžeh, F. unža, Kl. —

fű pom, pum, C. pôm, pûm, F. pum, Kl. pom.

fejér novi, C. nova, novi, nevi, noga, F. nauva, Kl. novi, nevi
näge.

forró hošem, C. kušem. F. hožem, Kl. —

veres vîrti, C. verde, F. vîrta, Kl. vîrti, vîrte.

vaj voj, C. voj, F. mis-şahse = tehén zsir Kl. —

város voš, C. vač, voš, F. voš, Kl. oš, vaš.

víz jink, C. jink, F. jiink, Kl. jing.

vas kardī, kordī, C. et vâh, F. voah, Kl. —

(C. et-vâh = vas, F. intl-voah = aczél.)

madár tohling voj = szárnyas vad, C. — F. lunt-vas, = lúd-kacsa, Kl. —

mony — C. — F. mun, Kl. —

melly meil, C. meget, F. megil, Kl. —

mező har, C. kar, F. kar, Kl. leita-gor = leta-gar (kar) = étel-föld.

menni man-ta, C. men-ta, F. ma mendlam = én megyek, menlu = megyünk, Kl. —

méz mavī, C. mag, F. majg, Kl. —

macska kati, C. mōšek, F. műšek, Kl. mušok, mišak. *)

ma tam hadl, gadl, C. tem hat, F. tam gotl, Kl. —

*) A' *macska* szó és helyettesei *kati*, *mōšek* stb. megérdemlik az észrevételt. Miklosich a' Slawische Elemente im Magyarischen. Wien, 1871. pag. 40.) a' *macska* szót a' déli szlávbul eredettnek mondja. De az osztják *mōšek*, *mušok*, *mišak* a' mellett tanuskodik, hogy a' szó a' török-tatár népektől jutott az ugorokhoz és a' déli szlávokhoz, mert az oroszban *koška* a' macska. Valamint a' *kati*, *catus*, *Katze*, keletről jött az ugor, német és szláv nyelvbe, úgy a' *macska* is.

